

205267

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

Vol. 4

LEGEA ELECTORALA

PENTRU

ADUNAREA DEPUTAȚILOR ȘI SENAT

CUPRINZÂND ȘI :

**Expunerea de Motive a D-lui Ministru de Interne
I. C. BRĂȚIANU**

**Raportul d-lui senator C. Dimitriu și raportul
d-lui deputat I. Th. Florescu**

**Precum și FORMULARELE relative, ce au fost publicate în
„Monitorul Oficial“ No. 71 din 27 Martie 1926**

**INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
„CURIERUL JUDICIAR“ S. A.
BUCUREȘTI, Str. Artei 5 — lângă Palatul Justiției
1926**

LEI 30.

E. O.

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

Vol. 4

LEGEA ELECTORALA

PENTRU

ADUNAREA DEPUTAȚILOR ȘI SENAT

CUPRINZÂND ȘI :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Expunerea de Motive a D-lui Ministru de Interne
I. C. BRĂȚIANU

Raportul d-lui senator C. Dimitriu și raportul
d-lui deputat I. Th. Florescu

Precum și FORMULARELE relative, ce au fost publicate în
„Monitorul Oficial” No. 71 din 27 Martie 1926

Bibl. Univ. Cluj.

Nr. 1910 1926

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
„CURIERUL JUDICIAR” S. A.
BUCUREȘTI, Str. Artei 5 — lângă Palatul Justiției
1926

LEGEA ELECTORALĂ PENTRU CAMERĂ ȘI SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

a d-lui Ministru de Interne I. C. Brătianu

Corpurile legiuitoare cari vor intra în funcțiune la expirarea mandatelor actualelor Adunări naționale constituante, vor trebui să fie alese și compuse în conformitate cu dispozițiile Constituției.

O nouă și singură lege electorală se impune dar pentru întreaga Românie și proiectul de față răspunde acestei cerințe constituționale.

Circumscripțiile electorale

Județul este circumscripția electorală pentru Camera și Senat, cu excepția alegerilor de senatori de către Camerele profesionale, pentru cari s'au format 4 circumscripții electorale speciale în întreaga țară cu reședințele la: Cernăuți, Chișinău, București și Cluj.

Circumscripțiuni mai mari ca județul pentru alegeri prin vot universal nu sunt permise de Constituție, iar circumscripțiuni mai mici îngreuiază excesiv aplicarea reprezentării minorității.

De asemenea circumscripțiunile prea mici leagă viața politică prea mult de grijile locale, nesocotind interesele generale, restrângând câmpul de activitate al aleșilor, și influențând adeseaori asupra independenței lor din cauza exigențelor electorale cari în asemenea circumscripții au o repercusiune prea imediată asupra aleșilor.

Județele țării, cu unele modificări, corespund unei bune organizații de circumscripții electorale.

Această modificare se va face prin aplicarea judicioasă a legii de unificare administrativă.

Compunerea Camerei și alegerea deputaților

Adunarea deputaților se va compune din deputați aleși de cetățenii români majori prin votul universal egal direct obligatoriu și secret pe baza reprezentării minorității, prin scrutin pe listă.

S'a adoptat scrutinul pe listă fără dreptul alegătorului de ștergeri și adausuri, deosebit astfel de sistemul actual, pentru a corespunde mai exact voinței majorității, care într'altfel poate fi anihilată de un număr restrâns de alegători cari prin ștergerea diferiților candidați dictau rezultatul definitiv al alegerii.

În afară de aceasta, o sănătoasă organizare a vieții politice cere ca grupările cu programele lor să se afirme colectiv în fața opiniei publice, prin personalitățile mai de seamă cari le reprezintă și cari prin sistemul adoptat de proiect vor fi mai în putință să intre în Parlament.

Reprezentarea proporțională a fost înlocuită cu reprezentarea minorității pură și simplă.

Este evident că o bună funcționare a Parlamentului necesită prezența unei minorități de control și reprezentarea în Adunările legislative într'o anumite proporție a diferitelor curente politice cari se manifestă în țară și pe cari adesea listele cari obțin majoritatea voturilor nu le aleg.

Aceste considerațiuni însă trebuiesc examinate la lumina interesului general și într'atâta se cuvine să fie ținute în seamă și până acolo aplicate încât să nu falsifice însuș sistemul parlamentar reclamat de Constituție, împiedicând regulata funcționare a organelor de Stat.

De aceea în țări cu tradiții parlamentare mai vechi s'a simțit crescând nevoit de a găsi forme electorale cari să înlesnească compunerea Adunărilor legiuitoare în așa fel încât să asigure acțiunea de gu-

vern pe care reprezentarea minorității nu trebuie s'o împiedice.

Sunt numeroase și variate sistemele propuse pentru reprezentarea minorității. Unele din ele ingenioase, complicate și necesitând mult timp și o mare îndemânare în calcul pentru centralizarea și proclamarea rezultatelor electorale. În această materie este greu de inovat.

Dar e necesar a se găsi sistemul cel mai simplu și cel mai rațional adaptându-l cu mici modificări la procedura întrebuintată și cunoscută în practica noastră electorală.

Proiectul s'a oprit la următorul sistem:

Lista care a obținut majoritatea absolută a voturilor, se declară aleasă.

Dacă nici una din liste nu a obținut această majoritate sau dacă a obținut o listă cu un număr de candidați mai mic decât numărul deputaților ce sunt de ales în circumscripție, atunci funcționează reprezentarea minorității.

Sistemul acestei reprezentări se reduce la următoarea simplă formalitate. Biouroul central electoral totalizează numărul voturilor din întreaga circumscripție, împarte acest total cu numărul deputaților de ales în circumscripție și obține astfel un cât.

De câte ori acest cât se va cuprinde în numărul votanților unei liste, la atâtea locuri are dreptul acea listă.

Dacă prin această operațiune nu s'au împlinit toate locurile de deputați din circumscripție, repartiția se face pentru restul mandatelor, atribuindu-le majorității și minorității în proporție cu resturile, și în caz de egalitate prin tragere la sorti, iar dacă sunt mai multe locuri, atribuindu-se două părți majorității și o parte minorității.

Mandatele se atribuie candidaților din fiecare listă în ordinea în care a întrunit majoritatea absolută a voturilor să se vadă exclus dela mandat prin aplicarea așa zisei proporționalități de către un candidat care nu a obținut decât un număr restrâns de voturi. Dacă este bine ca curentele politice de seamă să fie reprezentate în Parlament, este însă exagerat și vătmător ca orice curente, oricât ar fi de slabe, să aibă

dreptul la o reprezentare în Adunarea legiuitoare în dauna acelor care sunt împărțite de marea mulțime a cetățenilor.

Sistemul adoptat este simplu, pentru că înlătură calculele complicate în atribuirea mandatelor.

Se poate obișnui că prin atribuirea mandatelor în ordinea în care sunt înscrși candidații pe listă, acei dela finele listei sunt mai expuși a fi sacrificați și deci pierd din interesul personal cu care ar trebui să ducă lupta electorală. Dar o sănătoasă educațiune politică cere ca lupta politică să fie dusă, nu din interes personal, ci din devotament pentru idei.

De altă parte este probabil că grupările politice vor avea grija în desemnarea candidaților să-i aleagă și să-i propună în ordinea capacității lor, pe care sunt mai în măsură să o cunoască.

Principiul reprezentării minorităților aplicat la rezultatele electorale ale alegerilor din 1922 la

BCU **Unul din județele țării** Cluj

Alegători înscrși	Alegători votanți	Voturi anulate	Majoritate absolută	Deputați de ales
56.208	48.849	1.438	23.707	6

Au întrunit : Lista A = 23.447

„ B = 14.166

„ C = 8.792

„ D = 1.465

„ E = 979

Pentru că nici o listă nu a întrunit majoritatea absolută — se împarte numărul votanților 48.849 numărul deputaților de ales — în circumscripția 6.

$$48\,849 : 6 = 8.141 \text{ cât.}$$

Acest cât se cuprinde în numărul votanților fiecărei liste :

$$\text{Lista A} = 23.447 : 8.141 = 2 + 7.125.$$

$$\text{„ B} = 14.166 : 8.141 = 1 + 6.025.$$

$$\text{„ C} = 8.792 : 8.141 = 1 + 651.$$

În listele D și E câtul nu se cuprinde, deci nu vor avea drept la nici un mandat.

Prin consecință lista A va avea două mandate.

" " " B " " un mandat.

" " " C " " " "

Celelalte două mandate se vor atribui, unul listei A și altul listei B.

Astfel se vor proclama aleși primii trei candidați de pe lista A, primii doi candidați de pe lista B și primul candidat de pe lista C.

Ceilalți candidați neproclamați devin deputați supleanți ai listelor respective în ordinea înscrierii.

Compunerea Senatului și alegerea senatorilor

Senatul, conform Constituțiunii, se compune din membrii aleși și membrii de drept.

Membrii aleși se compun din:

a) Membrii aleși prin vot universal de către toți cetățenii majori în vârstă de 40 ani prin vot secret, egal, obligator, cu scrutin pe listă, fără reprezentarea minorității. Cluj / Central University Library Cluj

S'a păstrat sistemul actual în baza căruia alegătorul poate vota și lista întreagă, dar are facultatea să voteze și candidați de pe diferite liste cu sancțiunea nulității votului în cazul când ar vota mai mulți candidați decât sunt de ales în circumscripție;

b) Membrii aleși prin vot obligator, egal, direct și secret în proporție de un senator pentru fiecare județ de către un colegiu compus din membrii aleși ai consiliului județean și ai consiliilor comunale în fiecare județ;

c) Membrii aleși prin vot obligator, egal și secret de membrii Camerelor de comerț și industrie, agricultură și muncă, întruniți în colegii separate în patru circumscripții electorale și în proporție de câte un senator de fiecare Cameră și de fiecare circumscripție electorală;

d) Membri aleși în proporție de un senator de către fiecare universitate, de către profesorii titulari și agregați, întruniți în colegiu la sediul universității respective.

Membrii de drept sunt:

a) Senatorii de drept în virtutea înaltelor situații-

uni în Stat și biserică prevăzuți în art. 72 din Constituție;

b) *Senatori cari devin de drept prevăzuți în art. 73 din Constituție, adică acei oameni politici cari prin îndelungata lor activitate în viața publică au putut dobândi o experiență și o competență necontestată în chestiunile cari interesează organizația de Stat. Tot în această categorie intră și generalii de rezervă și în retragere cari îndeplinesc anume condițiuni, precum și foștii președinți ai Adunărilor naționale din Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia, cari au proclamat unirea.*

In toate alegerile senatoriale, afară de acelea pentru senatorii aleși de universități, biroul central electoral din fiecare județ totalizează voturile dela toate secțiunile și proclamă aleși senatori pe candidații cari au întrunit majoritatea relativă, adică cel mai mare număr de voturi.

In art. 8, 9 și 10 din proiect s'au stabilit modalitățile pentru dovedirea drepturilor senatorilor de drept admiși de art. 72 și 73 din Constituție, dându-se în competența Senatului și a unei comisii compuse din președinții Curții de casație verificarea și controlul îndeplinirii condițiilor acestor senatori.

Proiectul admite ca senatorii de drept să fie eligibili și la Cameră, numai aceia însă prevăzuți în art. 73 din Constituție, cu îndatorirea dacă optează pentru mandatul de deputat să nu mai poată redobândi locul de senator de drept în cursul acelei sesiuni.

Numărul deputaților și al senatorilor. Listele electorale, cărțile de alegători. Incapacități, nedemnități și incompatibilități

S'a menținut numărul actual al deputaților, precum și repartitia lor pe județe, conform tabloului anexat la lege, adică 365 deputați.

S'a menținut numărul actual al senatorilor aleși și repartitia lor pe județe, cu deosebirea că din acest număr s'a dedus pentru fiecare județ câte un senator care va fi ales de consiliile comunale și județene, adică 169 senatori aleși.

Peste acest număr Senatul viitor va mai cuprinde: 16 senatori aleși de Camerele profesionale din întreaga țară, 4 senatori aleși de universități, probabil 32 senatori de drept, conform art. 72 din Constituție, și probabil 20 senatori de drept, conform art. 73 din Constituție. Un total probabil de 236 senatori, conform tabloului anexat la lege.

S'a adoptat o procedură simplă pentru formarea listelor electorale, instituindu-se prin lege permanența lor și s'a înlocuit certificatele de alegători cu cărți de alegători permanente.

Autoritățile comunale cari întocmesc listele electorale au și îndatorirea de a distribui cărțile de alegători sub controlul președintelui biroului electoral central și sub sancțiuni severe împotriva funcționarilor cari nu s'ar conformă îndatoririlor legale.

S'au menținut incapacitățile, nedemnitățile și incompatibilitățile prevăzute în legea actuală, cu preciziunea incompatibilității absolute a militarilor activi de a fi alegători și aleși, incompatibilitate prevăzută în mai toate legiurile electorale.

S'a creiat pentru parlamentari incompatibilitate în tot timpul cât deține mandatul lor de a pleda în contra Statului, județelor și comunelor.

Declarațiuni de candidatură, semnul electoral, durata alegerilor

Declarațiunile de candidatură se vor face ca și până acum de un număr de alegători și această obligațiune s'a întins tuturor categoriilor de candidați de senatori, afară de cei aleși de universități.

Adoptarea semnului distinctiv pentru fiecare listă este facultativ. Pentru că în practică alegerea acestor semne a dat loc adeseaori la neînțelegeri și discuțiuni, atât în ce privește dreptul de posesiune al semnelor, revendicat de diferitele grupări politice, cât și în ce privește confuziunile încercate și voite prin adoptare de semne similare, proiectul stabilește, prin dispozițiuni precise, pentru a înlătura asemenea conflicte, prioritatea asupra semnelor. Pentru a împiedică orice neînțelegere se dă în competența co-

misuniî compusă din preşedinţii Curtii de apel din Bucureşti, dreptul de a fixă în termen de 2 luni de zile dela promulgarea legii de faţă un tablou de semne, consistând în figuri geometrice sau combinaţiuni de figuri geometrice, din cari grupările politice au dreptul să-ş aleagă pe acela care le convine. Comisiunile acestea vor avea să judece şi contestaţiunile dintre grupările politice asupra semnelor.

Preşedintele biurolui central la declararea candidaturilor va respinge semnele neautorizate de comisiunea respectivă.

Se înţelege că drepturile diferitelor grupări politice câştigate asupra semnelor aprobate de comisiune, se vor respectă şi în viitor.

Durata alegerilor pentru Cameră s'a redus la o singură zi. Prin înmulţirea numărului secţiunilor, se va da posibilitatea alegătorilor să-şi exercite dreptul lor electoral.

Alegerile de senatori vor dură câte o singură zi pentru fiecare categorie. Vor fi dar pentru Senat: o zi alegerea senatorilor de către alegătorii de 40 de ani.

O zi alegerea senatorilor de colegiul consilierilor comunali şi judeţeni.

O zi alegerea consilierilor de Camerele profesionale şi universităţi.

Toate alegerile se vor prezidă de magistraţi. În cazul când numărul judecătorilor de ocol şi al ajutoarelor lor nu ar fi suficient pentru prezidarea secţiunilor de vot înmulţite, se va putea delega cu această prezidare şi funcţionarii judecătoreşti asimilaţi cu magistraţii, judecătorii şi preşedinţii tribunalelor, şi la nevoie consilierii de Curte.

Rezultatul general al alegerii, atât la Cameră, cât şi la Senat, se va proclamă în toate cazurile pentru fiecare circumscripţiune electorală de preşedintele biurolui central electoral, în afară de alegerile senatorilor de către universităţi, cari alegeri vor fi prezidate de rectori respectivi.

S'a menţinut oprirea de a candidă în mai mult de două circumscripţiuni, iar înăuntru aceleeaş circumscripţiuni de a figură pe două sau mai multe liste.

Penalităţi severe s'au prevăzut pentru funcţiona-

rii de orice categorie și pentru orice persoane investite cu vreuna din atribuțiunile puterii publice cari ar neglija să-și îndeplinească îndatoririle sau serviciile ce le sunt date prin legea de față.

S'au pus asemenea sancțiuni severe împotriva tuturor acelor cari ar încerca prin orice mijloace să împiedice liberul exercițiu al votului, să fraudeze sub orice formă alegerea, să sustragă sau să altereze buletinele, să violeze scrutinul sau să împiedice alegerea.

Acestea sunt principiile proiectului de lege electoral. Ne-am călăuzit în alcătuirea lui de dorința de a stabili dispozițiuni simple pe înțelesul tuturor, menținând pe acele actuale cari s'au dovedit bune din practica lor și au intrat în uzul cetățenilor și în priceperea autorităților. Proiectul garantează într'o formă sigură și precisă exercițiul dreptului de vot și reprezentarea corpului electoral în adunări cari să permită operă legislativă rodnică și funcționarea sănătoasă a guvernului.

Președintele consiliului de miniștri și ministru de interne.

ION I. C. BRATIANU.

RAPORTUL D-LUI SENATOR C. D. DIMITRIU

Domnilor senatori,

Comisiunea administrativă luând în cercetare proiectul de lege electorală, l-a admis cu modificările introduse în acord cu guvernul.

Modificările principale sunt referitoare la: incompatibilitate, reprezentarea minorității și procedura de votare la Senat.

În ce privește incompatibilitatea, s'a stabilit o excepție la oprirea salariilor de a fi aleși.

Această excepție, în afară de Miniștri și Subsecretari de Stat, s'a întins și la membrii corpului didactic și la preoți.

Cei dintâi pot fi aleși după cinci ani dela numire în învățământ cu titlul provizoriu, dacă sunt definitiv în momentul când candidează.

Preoții pot fi aleși după cinci ani de când au obținut titlul de parohi.

Profesorii universitari se pot alege și înainte de cinci ani.

Pentru ca reprezentarea minorității să fie mai asigurată, Comisiunea a admis că numai listele cari au obținut 60 la sută din numărul voturilor exprimate se declară alese, fără a da nici un loc minorității. În cazul când nici o listă într'o circumscripție nu s'a ridicat până la acest număr de voturi, mandatele se atribue, prin aplicarea procedurii prevăzute de art..... etc., adică fiecare listă va avea atâtea mandate de câte ori câtul se va cuprinde în numărul voturilor obținute de acea listă.

În proiectul prezentat de guvern la alegerea pentru senatori în colegiul alegătorilor cu vot universal dela vârsta de 40 ani în sus, alegătorul are dreptul să panaseze. Comisiunea a stabilit și pentru Senat aceeași procedură ca pentru alegerile de deputați. Alegătorul va vota lista care o voește, fără a avea dreptul de ștergere. Se va proclama aleasă lista care va întruni cel mai mare număr de voturi, fără a i se cere majoritatea absolută.

S'a precizat și clarificat procedura pentru valorificarea drepturilor senatorilor de drept prevăzuți de art. 73 din Constituție. S'au stabilit pedepse pentru alegătorii-cari semnează ca propunători pe mai mult decât o listă, și s'a porit candidaturile individuale, considerându-se ca liste valabile pe acelea numai cari cuprind numărul exact de candidați cari sunt de ales în circumscripție.

Pentru a curmă cu neînțelegerile și dificultățile cari se prezentau la alegerea semnelor distinctive, comisiunea a admis ca semnele să nu se mai poată alege de candidați sau propunători, ci să se atribue de președintele biurolui central, aceste semne constând numai din simple puncte negre în mărime de 5 mm. diametru.

Președintele va atribui fiecărei liste atâtea puncte cât este numărul de ordine al listei, spre exemplu:

Lista primită întâi va avea Nr. 1, deci un singur punct negru în fruntea ei, lista Nr. 2 două puncte negre și așa mai departe.

Cu acest mijloc se simplifică mult procedura și se evită confuziunile voite sau întâmplătoare, cari dau loc la discuțiuni și contestațiuni nesfârșite.

Domnilor senatori,

În afară de modificările introduse s'au mai examinat și alte propuneri, pe cari vi le supun pentru a le avea în discuțiunile d-voastre.

Aceste propuneri sunt unele privitoare la incompatibilități.

Pentru a asigura mai bine Școala și Biserica, s'a cerut să se sporească dela 5 la 10 ani termenul după care pot fi aleși membrii corpului didactic și preo-

ții, aplicând în acest caz și pentru concediile mai mari de opt ani dispozițiunile prevăzute în legea învățământului primar.

Subsemnatul raportor am fost de părere ca în excepția în care intră membrii corpului didactic și preoții să se cuprindă, după acelaș termen și medicii și inginerii a căror prezență în Parlament poate fi utilă intereselor Statului, cel puțin tot atât ca și a membrilor învățământului.

În ce privește reprezentarea minorității s'a mai propus și următoarea formulă: În circumscripțiile electorale cari aleg cel puțin patru deputați, un mandat se va atribui întotdeauna listei minoritare, cu condițiunea ca aceasta să fi obținut un număr de minimum 20 la sută din totalul voturilor exprimate. Acest raport s'ar menține pentru orice multiplu al lui 4, astfel că circumscripțiile cari aleg 8 deputați ar da 2 locuri minorității, cele cari aleg 12 deputați ar da 3 locuri minorității și așa mai departe.

În cazul când două liste ar obține 20 la sută și ar fi un singur mandat de atribuit, acesta s'ar atribui listei care ar avea mai multe voturi peste 20 la sută; în caz de egalitate de voturi, s'ar trage la sorti lista care va primi mandatul.

Având în vedere repartitia deputaților pe circumscripții, numărul mandatelor minorității în cazul cel mai fericit pentru ea când în toate circumscripțiile respective ar obține peste 20 la sută din voturi, numărul mandatelor ei sa'r reduce la cel mult 70.

Acest număr s'ar modifica în minus când s'ar pune condițiunea ca lista minoritară în loc de 20 la sută să aibă 25 la sută din voturi.

Se cunoaște discuțiunea care se face împrejurul diferitelor sisteme de reprezentare a minorității. Sunt foarte numeroase și ingenioase aceste formule. Sistemul listelor rigide se susține tot așa de bine ca și acela al panașajului, ca și acela al alegerilor pe sectoare sau arondismente.

În ce privește însă sistemul listei rigide fără panașaj, obiecțiunea cea mai serioasă este atribuirea mandatelor candidaților în ordinea propunerii lor pe liste, candidații dela urmă ne mai având din această cauză entuziasmul necesar luptei electorale.

Pentru a remedia și a corecta acest sistem, subsemnatul am propus votul de preferință.

Iată în ce constă. Alegătorul este obligat a vota lista întreagă, fără panașaj. Dacă are preferințe pentru anume candidați, marchează aceasta cu un semn în dreptul numelui candidaților preferiți.

Atribuirea mandatelor se face apoi la proclamarea rezultatelor în ordinea stabilită de numărul preferințelor.

Recunosc că acest vot presupune oarecare îndemânare din partea alegătorilor.

O argumentare amănunțită s'a făcut de d. senator Eraclide în favoarea panașajului.

Comisiunea nu a primit însă aceste sugestii.

Domnilor senatori,

Expunându-vă toate părerile cari s'au emis, comisiunea crede că este în simțământul Senatului ca discuțiunea acestui important proiect să se facă cât mai larg și numai cu grija intereselor superioare ale consolidării Statului și neamului.

Raportor, C. D. DIMITRIU.

RAPORTUL D-LUI DEPUTAT I. TH. FLORESCU

Domnilor deputați,

Comisiunea de administrație generală, întrunindu-se sub președinția d-lui Cezar Th. Pascu, făcându-mi cinstea de a mă alege raportor, a luat în cercetare proiectul de lege electorală, votat de Senat, pe care l'a modificat așa cum se prezintă în alăturatul text.

Adunările Naționale, cari ajung în curând la expirarea legală a mandatelor lor, nu se puteau despărți cu toată rodnica lor activitate, fără a lăsa țarei acea reformă esențială întru toate, căci ea este baza legală a oricărui regim constituțional: „Legea electorală“.

Dispozițiunile poruncitoare ale noiei Constituții care a dat țării o consolidare bazată pe unificare, pe o mai bună idee de justiție și pe o mai justă reprezentare a voinței Națiunii, trebuiau aduse la îndeplinire, cu toate dificultățile ce stau în calea unor sisteme noi de alegere, sisteme complicate prin tendințele lor de a reprezenta o cât mai multă apropiere de dreptate și adevăr.

Intârzierea aducerii în Parlament a acestei importante reforme provenea din faptul că ea trebuia să lase mai întâi pasul legii administrative cu care avea multiple contingente, precum și din dificultatea în care se găseau diferitele comisiuni parlamentare de studii de a alege între un sistem electoral sau altul, care să oglindească o cât mai credincioasă reprezentare a voinței țarei în Adunările viitoare.

Unii din membrii Parlamentului, înclinau către sistemul uninominal, azi în vigoare în Ardeal, care prezintă unele avantajii, cu toate inconvenientele unei preocupări prea exagerate de

politică locală în dauna intereselor generale ce caracterizează acel sistem. alții susțineau că actuala reprezentare proporțională dă, după unii, o mai mare satisfacție putinței de control a minorității. Acest sistem însă suferă el însuși imputarea de a naște câteodată din excluderea sau comprimarea unor majoritari nedreptățiți. Într'adevăr, candidați cu un număr extrem de redus de voturi se vedeau adeseori proclamați aleși, cu excluderea unor majoritari cu un număr de voturi impunător.

Două idei s'au cristalizat atunci și au rămas ca două statornice directive în diferite comisiuni de studii ale nouilor propuneri electorale.

Cea dintâi idee la care grija patriotică a autorului legii s'a oprit, a fost să se găsească sistemul ca Adunările legiuitoare să fie întocmite în așa fel, încât să se asigure acțiunea de guvern care să nu poată fi stânjenită în orice clipă de o minoritate turbulentă sau prea divizată.

A doua idee a fost să nu se împiedice, prin o prea mare preponderență a majorității, accesul în Parlament a acelor curente sănătoase și utile pe cari le reprezintă individualități de seamă rămase în minoritate, cu toate că au obținut un număr serios de voturi în sânul corpului electoral.

Odată fixate aceste principii, s'a căutat în acelaș timp și forma la care nouile preocupări trebuiau să se oprească.

Sistemul introducerii minorității simple în locul proporționalei de azi a prevalat, și o lege în acest sens a fost depusă la Senat. Sistemul este cunoscut și are numeroși partizani, printre acei bărbați de Stat cari sunt preocupați mai cu seamă de teama justificată a fracționării prea mari a grupărilor parlamentare. El consistă în recunoașterea cu aleasă a listei care întrunește majoritatea de 60 la sută într'o circumscripție. Este cu alte cuvinte o înclinare accentuată a legiuitorului către vechiul sistem majoritar, cu scopul limpede de a întări organele de guvernare. Dacă însă nici una din liste nu a obținut această majoritate, sau dacă a obținut o listă cu un număr de candidați mai mic decât numărul deputaților ce sunt de ales în circumscripție, atunci începe a funcționa reprezentarea minorității. Un calcul simplu și ușor dedeă un „cât“ care de câte ori se cuprindeă în numărul voturilor unei liste, la atâtea locuri aveă dreptul acea listă.

Nu voesc a intra în celelalte amănunte ale aceșui sistem care a fost votat la Senat și care totuș a produs chiar în spiritul propunătorilor încă dela început unele îndoeli și ezitanți.

Cu cât se scurgea mai multă vreme dela votarea legii până la aducerea ei înaintea Camerii — obiecțiuni serioase contra modului de repartitiție a mandatelor se acumulau tot mai mult. Atunci s'a accentuat dorința vrednică de toată lauda a făuritorilor acestei legi, de a căuta o soluțiune nouă și cât mai apropiată de nevoile țării noastre, modificând acele articole cari priveau mecanismul esențial al noului sistem, adică chesțiunea repartitiției mandatelor între candidați. Comisiunea administrativă a Camerii, după numeroase și laborioase ședințe, a căutat, de acord cu Guvernul, să modifice sistemul admis la Senat, îmbunătățind cât mai mult aplicațiunea lui.

O soluțiune mai fericită a fost găsită și cu toate unele greutăți de calcul și necunoașterea ei de către opinia publică — uneori grăbită a condamna înainte de a aprofunda — se poate afirmă în plină conștiință că ea este un mare progres și corespunde mai exact preocupărilor patriotice ale tuturor celor cari respectând cu sfințenie principiile sufragiului universal, se gândesc la răspunderile guvernului, precum și la sporirea prestigiului regimului parlamentar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Identitate de principii. O nouă formulă

Să vedem acum în câteva cuvinte în ce consistă modificarea sistemului electoral votat de Senat și dacă propunerea de astăzi înaintea Camerii nu este mai potrivită nevoilor țării noastre și grijei de consolidare a organelor de conducere ale Statului nostru.

Se poate afirmă încă delă început că nu există nici o contradicție între principiile cari au dominat sistemul votat de Senat și între acelea cari călăuzesc modificările făcute în comisiunea administrativă a Camerei. Formula însă a propunerii dela Cameră o socotim mai fericită, căci fără a slăbi voința sufragiului universal de a da unei grupări politice toată autoritatea și toată puterea pentru a aduce la îndeplinire un program care a triumfat, ține socoteala și de o mulțime de voturi minoritare, cari până astăzi se pierdeau ca glasurile unei dreptăți înăbușite, răsesele pe tot întinsul cuprins al țării.

Să intrăm, acum în analiza sistemului pentru a dovedi cele ce am afirmat:

Se creează mai întâi o comisiune centrală la Ministerul Justiției, compusă din cei mai înalți magistrați ai țării, sub președinția primului-președinte al Inaltei Curți de casație, ajutat

de doi membri ai Curții de apel, de președintele consiliului legislativ, de președintele consiliului superior administrativ, de directorul general al statisticii și de orice alt calculator expert ar avea nevoie.

Autoritatea supremă, unită cu imparțialitatea și competența, dau tot prestigiul acestui nou și înalt organ.

Înainte a acestei supreme comisii sosesc rezultatele alegerilor din țară și ea face timp de 8 zile repartizarea mandatelor tuturor grupărilor politice.

Se totalizează pe țară numărul votanților, al buletinelor anulate și al voturilor întrunite de fiecare grupare politică, după datele ce s'au primit dela biourourile electorale județene.

Se calculează procentul de voturi obținut de fiecare grupare politică față cu numărul total al votanților din întreaga țară.

Gruparea politică care în urma acestui calcul se constată că a întrunit cel mai mare număr de voturi pe țară, dar cel puțin un procent de 40 la sută față de celelalte grupări, se declară grupare majoritară, iar celelalte: grupări minoritare.

Nu se declară nici o grupare majoritară în cazul când nici una din ele n'a obținut acest procent de voturi.

Se calculează procentele de vot obținute în fiecare circumscripție electorală de fiecare grupare politică, față de numărul total al votanților din circumscripțiune. Procentele astfel obținute se înscriu în ordine descrescândă și în coloane deosebite pentru fiecare din ele.

Dacă sunt circumscripții cu procente egale, se preferă în ordine acelea cari au cel mai mare număr de voturi.

Dacă grupările politice cari s'au stabilit astfel că sunt minoritare pe țara întreagă, au obținut totuși în unele circumscripțiuni majoritatea absolută a voturilor, ele vor dobândi în aceste circumscripțiuni un număr de mandate proporțional cu procentul de voturi ce au față de totalul votanților în circumscripția respectivă.

Voturile ce au avut în aceste circumscripțiuni grupările minoritare se scad din totalul voturilor obținute pe țară de aceste grupări.

Odată aceste operațiuni îndeplinite, ajungem la importanta chestiune a repartizării mandatelor pe grupări politice pe țară. Comisiunea centrală înainte de a repartiza mandatele este datorată să deducă mai întâiu, din numărul total al mandatelor stabilit prin lege pe țara întreagă, unele mandate cari nu trebuie să intre în calculul repartiției (vezi art. 93). Acestea sunt:

a) *Mandatele din circumscripțiile unde s'au declarat alese listele unice fără votare;*

b) *Mandatele din circumscripțiile în cari alegerea fiind zădărnicită la prima dată, nu s'a efectuat nici la repeterea ei în cel puțin 1/3 din secțiuni;*

c) *Mandatele atribuite grupărilor minoritare din circumscripțiile unde acestea a obținut majoritatea absolută.*

Ceeace rămâne din numărul total al mandatelor după aceste deducțiuni, se repartizează grupărilor politice pe țară, după distincțiunile de mai jos:

Repartizarea mandatelor pe țară și grupări

Repartizarea mandatelor pe grupări politice și pe țară se va face în modul următor:

Se dă grupărei majoritare, dacă a obținut cel puțin 40 la sută din voturi, 50 la sută din numărul mandatelor ca bază de majoritate.

Restul de 50 la sută se împarte între toate grupările, inclusiv cea majoritară, proporțional cu procentele de voturi obținute de fiecare din ele.

În cazul când nu s'a declarat nici o grupare majoritară, căci niciuna n'a atins procentul de 40 la sută, mandatele se împart între toate grupările, proporțional cu procentul de voturi obținut de fiecare din ele.

Guvernul nu poate fi atunci decât al coalițiunilor de grupări.

Venim acum la chestiunea repartizării mandatelor ce se atribuie fiecărei grupări politice minoritare pe circumscripțiuni.

Trebuie să recunoaștem că formula găsită este fericită, căci printr'un calcul ingenios și simplu se corectează inegalitatea masselor electorale ale județelor și diferența dintre numerele mandatelor.

Iată acum procedul:

Calculul pe circumscripții

Circumscripțiunile se înscriu pe liste în ordinea descrescătoare a procentelor de voturi. Se înmulțesc procentele de voturi ale fiecărei liste cu numărul total de mandate prevăzut prin lege pentru circumscripția respectivă.

Produsul dat pe jumătate și rotunjit, neglijându-se fracțiunea zecimală, dă numărul mandatelor de atribuit fiecărei liste.

Dacă după aceste operațiuni rămân încă mandate de atribuit, ele se vor da candidaților rămași în fruntea listelor luate în ordinea descrescândă a procentelor de voturi obținute.

În nici un caz nu se vor atribui unei circumscripțiuni mai multe mandate decât numărul proporțional ce i-ar reveni după procentul de voturi obținute în acea circumscripțiune.

Aici este locul să ne întrebăm ce devin acele individualități fără suprafață politică și acele mici grupări născute dintr'o nemăsurată vanitate, cari vor să încerce dacă cumva nu pot profita de confuziunea alegătorilor?

Ei bine, proiectul de față decide că grupările politice minoritare, cari au întrunit pe țară un procent de voturi mai mic de 2 la sută în raport cu numărul total al voturilor, nu au dreptul la repartizarea nici unui mandat.

Pentru a termina lămurirea acestei importante operațiuni, a repartizei mandatelor minoritare, nu-mi rămîne decît să indic aci încă o inovație care își are însemnătatea ei. Pe viitor atribuirea mandatelor candidaților de pe fiecare listă se face în ordinea înscrierii lor. „Panașajul” este dar exclus. Candidații nealesi se proclamă supleanți listelor respective. Cu chipul acesta alegerile parțiale devin foarte rare, căci ele nu vor avea loc decît în cele trei cazuri prevăzute de art. 99, adică când alegerea a fost zădărnicită și a doua oară, neîntrunind nici măcar o treime. când Adunarea a invalidat alegerea, sau când nu mai sunt supleanți cari să înlocuiască pe titularii listei.

În aceste rare cazuri de alegeri parțiale, proiectul de față, pentru a simplifica operațiunea, decide că se vor proclama utilele de burourile electorale județene listele cari au întrunit cel mai mare număr de voturi. Cu alte cuvinte, la aceste alegeri nu mai funcționează sistemul proporționalității, ci sistemul majorității relative.

Obiecțiunile ce se aduc împotriva sistemului din proiect

Trebuie să mărturisim că nici nu s'a cunoscut bine proiectul modificator și chiar în timpul studierii lui s'a produs o neașteptată ridicare de scuturi, atât în unele organe ale presei, cât și mai cu seamă în câmpul pasiunilor politice adverse. Cu cât mai sincer și mai desinteresat eră efortul de aprofundare al propunătorilor, cari căutau, pe deasupra preocupărilor de partid, să realizeze operă utilă și temeinică, cu atât ostilitatea creștea. Tot felul de insinuațiuni, de jocuri de cifre și de ipoc-

teze fanteziste s'au făcut prin nesfârșite articole de presă.

Dificultatea de a pricepe gruparea calculelor, a fost socotită ca un mister, ce nu putea să ascundă decât ori favorizarea unei improvizațiuni politice, sau dictatura interesată, pentru a înăbuși majestatea sufragiului universal!...

La lumina unei serioase discuțiuni și în fața elocinței cifrelor, multe din acuzațiuni s'au evaporat și ultimele aprehenziuni, în fața unei colaborări de bună credință a tuturor partidelor, nu ne îndoiim că vor dispărea pentru binele tuturor.

Democrația modernă se sprijină pe două principii esențiale: Participarea tuturor cetățenilor la afacerile publice și exercitiul guvernării de către majoritatea Națiunii.

Ei bine, fost-au respectate aceste principii prin proiectul de față?

Nu rămâne nici o îndoială că această dublă preocupare a fost realizată, în limitele posibilului și a nevoilor noastre naționale, deși trebuie mereu să recunoaștem că nici o operă umană și mai ales nici o operă politică nu este perfectă.

Principala acuzațiune ce se aduce sistemului adoptat prin proiectul de față, este că se acordă în mod artificial grupărei politice, care a intrat numai în 40 la sută procentaj din totalul votanților pe țară, deci unei minoritare o bază de majoritate, dându-i-se în loc de 40 la sută, 50 la sută din mandate, plus aceea ce-i revine și din împărțeaua celorlalte 50 la sută de mandate rămase, la care ia parte proporțional cu alte grupări minoritare.

— Vedeți, zic adversarii reformei, cum legea proteje un partid slab, respins de corpul electoral, care l-a pus în minoritate și care totuș prin artifiiciul unei prime de guvernare, devine din minoritar, majoritar, și dispune de conducere, cu anihilarea voinței sufragiului universal...

Această obiecțiune este numai „o lovitură de efect” asupra opiniei publice în necunoștință de cauză. Ea cuprinde o inexactitate și profită de un joc de cuvinte.

Mai întâi legea de față nu dă unui grup minoritar o bază de majoritate, ci acelei grupări politice care a obținut pe țară, prin luptă cu alte grupări, o majoritate relativă, adică stă în fruntea tuturor grupărilor ca rezultat de voturi, deși n'a atins majoritatea absolută, adică 50 plus unu. A putut să aibă o majoritate relativă de 40 sau chiar 50 la sută. Oare dacă ar mai avea un vot mai mult, este legitim să aibă primă de guvernare? Și dacă nu are decât 50 la sută din voturi, după teoria ad-

versarilor, să nu aibă dreptul la acea primă? Iată greșala adversarilor și exagerația unor exemple.

Principiul este ca o grupare să aibă voturi mai multe decât fiecare din celelalte, aceasta pretinde cu dreptate legea de față.

Când ai bătut la o alegere pe toate grupările în luptă, nu se mai poate susține că ești un „uzurpator” sau un „protejat”, pentru a fi împins la guvern împotriva voinței sufragiului universal. Ești un învingător, fără a fi un erou, aceasta ar fi diferența.

Condițiunea ce se pune prin lege ca gruparea care a obținut un număr mai mare decât toate celelalte grupări să întru-nească și cel puțin 40 la sută din voturile totale, pune o limită și majorității relative și este un corectiv și o garanție serioasă.

Când cineva a avut pe țară 40 la sută din voturi și a fost în fruntea tuturor grupărilor în luptă, nu se mai poate zice că nu este, mai mult decât oricare altul, reprezentantul real al sufragiului universal.

Vom arăta acum că această mică diferență dela 40 la sută la 50 la sută de mandate, ce se dă ca bază de guvernare grupării care a obținut majoritatea relativă, și numai ei, există în orice sistem de proporționalitate, cum există și în sistemul majoritar. Ea nu este o inovație, căci prima această grupare s'at dat la toate alegerile ce au avut loc în România, partidului care a avut majoritatea. Nu avem pentru acestea decât să ne aruncăm ochii pe tablourile de rezultate ale alegerilor din 1919, 1920 și 1922. La toate aceste alegeri numărul mandatelor atribuite majorității a fost mai mare decât numărul de mandate la care avea dreptul după voturile ce obținuse în țară. Cu alte cuvinte prima de un surplus de mandate a fost ascunsă în calcule, pe când astăzi nu se face altceva decât se spune cu francheță și lealitate că se cuvine această primă nu numai celor cu majoritatea absolută ca pe trecut, dar și celor cu majoritate relativă și numai celor cu o majoritate relativă serioasă și impunătoare, cum este aceea care reprezintă 40 la sută din numărul votanților. Unde este dar marele inconvenient al acestui sistem care ține totuși socoteală de realitățile țării noastre, unde creindu-se după război un număr mare de grupări politice, voturile se pot fracționa în așa chip, încât la un moment dat țara poate fi pusă în greaua situație de a nu avea un guvern la cârmă.

Nu este oare sistemul preconizat o patriotică prevedere ?

Ni se răspunde că atunci când nici o grupare nu ar avea majoritatea absolută, ar rămâne perspectiva coalițiilor de guvernare. Aceasta este drept, dar coaliția nu trebuie să rămână într'o democrație bine organizată decât ca un ultim refugiu, o alternativă finală, căci ea nu reprezintă decât o transacțiune efemeră, cu sacrificii de program și nu exprimă decât esitațiuni și diviziuni primejdioase ale sufragiului universal. Cu drept cuvânt un ministru belgian, șef de partid, spune că: „majoritatea însemnează omogenitatea și deci forța și viața, pe când coalițiile eterogene sunt discordante și poartă în ele germenul morței“.

Când corpul electoral a arătat o mare încredere unei grupări politice, dându-i importantul procent de 40—50 la sută de voturi, este oare drept, pentru că nu a obținut un singur vot mai mult, ca să aibă majoritatea absolută, să declare această grupare minoritară și s'o trimită să se înțeleagă cu niște grupări cari au obținut numai 10 sau 20 la sută din voturi?

Dar pentru ce oare provoacă atâtea protestări sistemul majorității relative, căreia i se acordă o bază de guvernare, pe care adversarii o admit pentru o majoritate absolută?

Nu există ea oare astăzi și n'a existat în trecut în legislația noastră cu ocazia balotajelor?

Nu s'a atribuit oare întotdeauna mandatul de deputat la balotaje aceluia care a avut un vot mai mult?

Țara noastră are astăzi numeroase grupări politice și se pot forma în curând și altele. Aceea ce se întâmplă pe o singură circumscripție la balotaj, se poate întâmpla pe țară, foarte adesea ori, adică ca nici o grupare să nu întrunească majoritate absolută. Se va procedea atunci ca și la balotaj: mandatul sau prima de guvernare va obține-o acea grupare serioasă care a ajuns aproape de majoritatea absolută, dar care n'are decât majoritatea relativă.

Mă opresc aci cu demonstrația, recunoscând că se pot discuta binefacerea sau inconvenientele unui sistem sau al celuilalt, dar că în nici un caz nu este locul de a alarma opinia publică și de a merge cu exagerația până a afirma că prin acest sistem „se înăbușe glasul națiunii și se falsifică sufragiul universal“.

E destul să reamintim că Anglia, al cărui parlamentarism este dat ca exemplu, are astăzi la baza legii sale electorale, principiul majorității relative și un sistem de votare care se aseamănă cu cel propus de proiectul de față.

Trecem acum la o altă obiecțiune ce se face sistemului ce prezentăm astăzi. Se susține de unii că el răpește munca și

rezultatele sfertărilor din județe, monopolizându-le în folosul unor candidaturi anonime, cari vor culege dela massa generală, pe țară, voturile obținute cu trudă și sacrificiu de cei localnici, rămași nedreptățiți.

Pentru a dovedi că acest argument nu este fondat, este destul să reamintesc acea dispozițiune din proiect care prevede că în județele în cari o listă minoritară va întruni majoritatea absolută — deci unde lupta va fi încoronată de un deplin succes — va obține mandate cari nu vor fi date la împărțeala pe țară, ci deduse din suma totală și atribuite proporțional cu voturile obținute celor cari le-au câștigat.

Este aci dovada recunoașterii meritelor locale. Cine va inspira încredere alegătorilor și se va lupta bine în circumscripția sa, va avea recompensa imediată.

Proiectul de față nu nedreptățește pe nimeni, dar ajută pe mulți.

Prin solidarizarea mai strânsă a membrilor unei grupări, prin ajutorul și abnegația tuturor, el dă posibilitatea acelor voturi, cari altădată nu erau luate în considerație și se pierdeau în toate colțurile județelor fără nici o semnificație, să meargă la massa generală și să aducă mandate acelor cari o clipă păreau nedreptățiți.

Proiectul de față, din acest punct de vedere, aduce o contribuție nouă la schimbarea moravurilor politice, ajutând întărirea grupărilor puse în slujba intereselor generale. Adevărul este că scăzute vor fi numai acțiunile izolate ale acelor cari luptând singuri nu sunt secundați de puternica solidaritate de partid.

O mai bună garantare a dreptului de vot și a libertății alegerilor

După ce am răspuns, cred, satisfăcător criticelor celor mai esențiale aduse noului sistem de repartitie pe țară și pe circumscripțiunii a mandatelor, este, socotesc, locul să arătăm în mod cât de rezumativ, îmbunătățirile aduse prin acest proiect, atât la Senat cât și în comisia Camerei, sistemului de până acum de votare.

Dacă n'ar fi decât introducerea unei imparțiale conduceri a alegerilor prin numirea magistraților, cari de aci încolo vor prezida biourourile și în Ardeal ca în vechiul Regat, și încă ar fi suficient pentru ca această nouă dispoziție de unificare și de

garantare a alegerilor să dea legii o notă de aprobare unanimă în sânul ambelor Adunări legiuitoare.

Înlăturarea acelor „bărbați de încredere“, cari fiind luați din mijlocul partizanilor celor mai pasionați, erau tentați a comite excese și nereguli pe cari conducătorii oricărui partid nu puteau să le aprobe, dar câte odată nu reușau să le împiedice sau să le prevadă, a fost o necesitate care din nefericire a întârziat prea mult.

Proiectul de față, în dorința de a face cât mai reală libertatea alegerilor și a îndepărta pentru totdeauna acel urât obicei al unor agenți prea zeloși de a duce la vot în locul absenților, persoane străine de cele prevăzute în cartea de alegător, a luat dispozițiunea necesară a permanentizării cărților de alegător cari vor fi eliberate în tot cursul anului.

Ele nu se vor distribui decât de către magistrați, cari se vor asigura pe a lor personală răspundere de identitatea alegătorului, iar pentru ca nimeni să nu rămâe fără carte de alegător în ajunul fiecărei alegeri, președinții secțiilor de votare vor veni la localul fiecărei secții și vor distribui cărțile neridicate precum și duplicate în locul cărților pierdute. Populațiunea rurală nu va mai suferi unele străgănuri și lipsuri din trecut. Judecătorul de ocol va merge la comunele rurale și va distribui alegătorilor sătenii cărțile de alegător, după ce se vor fi asigurat de identitate.

În ceace privește înlocuirea alegătorilor decedați cu persoane străine de dreptul de vot, s'a luat iarăși o bună măsură pentru împiedicarea acestei fraude, prin obligația ofițerilor de stare civilă să comunice la începutul fiecărui an numele celor incetați din viață pentru a fi șterși din liste.

La aceste fericite dispozițiuni s'au adăugat sancțiuni severe contra acelor cari încearcă să falsifice, votând pentru alții, voința sufragiului universal.

În aceeaș ordine de idei, constatându-se că dreptul de vot al alegătorului este adesea ori înlăturat din cauza deselor schimbări ale listelor și mai ales a falsificărilor acestor liste, pe lângă permanentizarea lor s'a pus în lege că adăugiri și ștergeri nu se pot face decât la revizuirile anuale, iar acei primari cari cu rea credință vor falsifica listele, vor fi aspru pedepsiți.

O discuțiune serioasă a avut loc în sânul comisiunii administrative a Camerei, în scopul de a se stabili cât trebuie să dureze alegerea pentru Cameră. Atâtea critici s'au auzit în trecut cu privire la durata de 3 zile a alegerilor și a posibilității de fraudă ce s'ar putea face în timpul nopței, în cât dispozițiunea

aceasta a dobândit o deosebită importanță. Textul proiectului stabilește, ca și la Senat, o singură zi de votare, dar adaugă că în caz de mărirea numărului alegătorilor, alegerea va putea continua și a doua zi. Regula este dar o zi, excepția permite și a doua zi de votare.

Personal socotesc că, ori se lasă o singură zi de votare cu inconvenientul că există posibilitatea să rămâie mulți alegători nevotați sau, dacă se admite două zile pentru votare, chiar și în mod excepțional, atunci părerea noastră este că alegerea să urmeze și noaptea, pentru ca nu cumva din întreruperea ei să se poată produce suspiciuni și acuzațiuni cari pot provoca diviziuni ireparabile.

Nu-mi rămâne pentru a termina acest capitol al inovațiilor și al îmbunătățirilor fericite aduse legii electorale decât a menționa că prin acest proiect se aduce la îndeplinire dispozițiunile constituționale ale compunerii Senatului precum și modul de alegere al senatorilor.

Se știe că după noua Constituție, Senatul se compune din membri aleși și membri de drept. Membri aleși sunt de 4 feluri:

a) Membri aleși de către toți cetățenii în vârstă de 40 ani prin vot secret, egal și obligator;

b) Membri aleși în acelaș mod de către un colegiu compus din membri aleși ai consiliilor județene și ai consiliilor comunale din fiecare județ;

c) Membri aleși tot prin acelaș mod ca mai sus de membri Camerelor de comerț și industrie, agricultură și muncă, întrunit în colegii separate în 4 circumscripții electorale și în proporție de câte un senator de fiecare Cameră și de fiecare circumscripție electorală;

d) Membri aleși de Universități.

Prin proiect s'a menținut numărul actual al senatorilor aleși.

Sistemul admis pentru alegerea Senatului este scrutinul pe listă fără reprezentarea minorității.

Biourul central electoral din fiecare județ, totalizează voturile secțiilor și proclamă aleși senatori pe candidații cari au întrunit majoritatea relativă, adică cel mai mare număr de voturi.

În proiect s'a stabilit modalitățile pentru dovedirea drepturilor senatorilor de drept admiși de art. 72 și 73 din Constituție, dându-se în competența Senatului și a unei comisiuni, compusă din președinții Curții de casație, verificarea și controlul îndeplinirii condițiilor acestor senatori.

În fine, prin dispozițiile din urmă ale proiectului de față s'a

tăiat o controversă care producea mari nedumeriri și deschidea câmp liber diviziunilor, totdeauna regretabile, dintre partide. Prin art. 132 s'a stabilit că durata Parlamentului este de 4 ani, socotindu-se acest termen dela data convocării Corpurilor legiuitoare.

Această dispozițiune este și justă și logică, căci Parlamentul nu există decât de atunci de când s'a întrunit, iar nu de când fiecare parlamentar în parte a fost ales. Competința de a o stabili o posedă actualele Adunări, căci ele pot oricând pe cale de lege să reglementeze un principiu constituțional.

Și fiindcă această dată a expirării actualelor Adunări se apropie, pentru că o nouă judecată se va rosti în curând de către Corpul electoral asupra activității noastre a tuturor, se cuvine ca această lege, — fundament al oricărei ordine în Stat, să fie discutată și îmbunătățită, cu acel calm superior pe care îl revarsă peste conștiință, credința datoriei îndeplinite.

Autorii acestui proiect și toți cari cu râvnă au colaborat la dânsul, au avut convingerea că legea, în care proiectul se va transforma, nu poate să vizeze decât binele tuturor și părtinirea nimănui.

Nici o primejdie nu ascunde această lege pentru sufragiul universal. Nu cei cari l-au dat țării pot cugeta la suprimarea lui. De altminteri experiența va dovedi în curând, dacă ceva greșit sau artificial s'a strecurat în lege. Indreptarea răului stă în mâna celor de bună credință.

Orice combinații interesate s'ar face, orice erori s'ar comite, este zadarnic. Victor Hugo are dreptate: „Pasul grav și măsurat al progresului ajunge pentru a dărâma construcțiile false“.

Având în vedere considerațiunile arătate mai sus, subsemnatul raportor vă roagă, d-lor deputați, să binevoiți a-i da aprobarea d-voastră.

Conform art. 93 din regulamentul Adunării, fac parte din comisiunea pentru cercetarea amendamentelor d-nii: Cezar Th. Pascu, Numa Frumușanu, R. Franasovici, Constant Georgescu și subsemnatul.

Raportor, I. TH. FLORESCU.

LEGEA ELECTORALĂ

PENTRU

ADUNAREA DEPUTAȚILOR ȘI SENAT *)

CAPITOLUL I

Compunerea Adunărilor, convocarea corpului electoral

Art. 1. — Adunarea deputaților se compune din deputați aleși de cetățenii români majori, prin vot universal, egal, direct, obligator și secret, pe baza reprezentării minorității, prin scrutin de listă, pe circumscripții electorale.

Fiecare județ constituie o circumscripție electorală.

Art. 2. — Numărul deputaților pe întreaga țară și pentru fiecare județ este stabilit în tabloul anexat, și nu se va putea modifica decât prin lege. El va fi proporțional cu populațiunea ce se va constata pe baza recensământului general.

Art. 3. — Senatul se compune din senatori aleși și din senatori de drept.

Art. 4. — Senatorii aleși se împart în categoriile următoare :

a) Senatorii aleși de cetățenii români dela vârsta de 40 ani împliniți, cu vot obligatoriu, egal, direct și secret, pe circumscripții electorale, prin scrutin de listă.

Fiecare județ constituie o circumscripție electorală.

Numărul senatorilor din această categorie pe întreaga țară și pentru fiecare județ este stabilit în tabloul ane-

*) Această lege s'a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 24 Martie 1926 și de Senat în ședința dela 25 Martie 1926 și s'a promulgat și publicat în *Monitorul oficial* No. 71 din 27 Martie 1926.

xat la această lege și nu se va putea modifica decât în condițiunile prevăzute de art. 2 ;

b) Senatori aleși, prin vot obligator, egal, direct și secret, de un colegiu compus din membrii aleși ai consiliilor comunale urbane și rurale și ai consiliilor județene, câte unul de fiecare județ.

Acești alegători își pierd dreptul lor de a vota în acest colegiu :

1. Când au fost excluși din consiliu pentru motive legale și când această exclusiune s'a confirmat de ultima instanță competente a se pronunță asupra excluderii ;

2. Când consiliile au fost dizolvate pentru vre-unul din cazurile prevăzute de art. 273 din legea unificării administrative și când dizolvarea a fost încuviințată definitiv de autoritatea competente, conform art. 174, 275 și 276 din legea unificării administrative.

Membrii aleși ai consiliilor își vor exercită dreptul lor de vot în acest colegiu — chiar dacă alegerea a fost contestată — atâta timp cât invalidarea nu a fost definitiv hotărâtă ;

c) Senatori aleși, prin vot obligator, egal, direct și secret, de membrii :

1. Camerelor de comerț, secția comercială ;
2. Camerelor de comerț, secția industrială ;
3. Camerelor de agricultură ;
4. Camerelor de muncă.

Membrii acestor Camere se întrunesc în colegii separate și aleg din sânul lor câte un senator de fiecare din categoriile de mai sus și pentru fiecare circumscriptie electorală.

Prin membrii Camerelor se înțeleg membrii aleși și cei numiți ai consiliilor de administrație, afară de cei de drept ;

d) Senatori aleși câte unul de fiecare Universitate, din sânul său, de către profesorii onorari, titulari și agregati, precum și conferențiarilor definitivi, întruniți în colegii separate pe fiecare Universitate.

Art. 5. — Sunt senatori de drept în virtutea înaltei lor situațiuni în Stat și Biserică :

a) Moștenitorul Tronului dela vârsta de 18 ani împliniți. El însă nu va avea vot deliberativ decât dela vârsta de 25 ani împliniți ;

b) Patriarhul și Mitropoliții țării ;

c) Episcopii eparhioți ai Bisericilor ortodoxe române și greco-catolice, întrucât vor fi aleși conform legilor țării ;

d) Capii confesiunilor recunoscute de Stat, câte unul de fiecare confesiune, întrucât sunt cetățeni români aleși sau numiți conform legilor țării și reprezintă un număr de peste 200.000 de credincioși :

Reprezentantul cultului mozaic în Senat va fi seful rabin, desemnat de Uniunile comunităților evreiești din țară. Până la organizarea prin lege a cultelor, reprezentantul cultului mozaic în Senat va fi reprezentantul religios al Uniunii comunităților evreiești din Vechiul-Regat ;

Reprezentantul superior religios al Musulmanilor din Regat ;

Președintele Academiei Române.

Mandatul acestor senatori încetează odată cu calitatea sau demnitatea care le atribuie dreptul.

Art. 6. — Drepturile capilor Bisericilor și ai confesiunilor recunoscute de Stat se dovedesc prin certificatul Ministerului de Culte și se verifică de Senat din oficiu sau la cererea celor interesați.

Nu sunt supuși acestei formalități Mitropoliții și Episcopii eparhioți ai Bisericii ortodoxe române și greco-catolice cari au făcut parte de drept din Senat și înaintea promulgării legii de față.

Art. 7. — Devin senatori de drept :

a) Fostii președinți de consilii de miniștri, întrucât vor avea o vechime de 4 ani ca președinți de consiliu titulari, în acest termen socotindu-se și anii serviți ca președinte al consiliului dirigent în Ardeal ;

b) Fostii miniștri având o vechime de cel puțin 6 ani într'una sau mai multe guvernări ;

c) Fostii președinți ai Corpurilor legiuitoare cari vor fi exercitat această demnitate cel puțin în cursul a 8 sesiuni ordinare ;

d) Fostii senatori și deputați aleși în cel puțin 10 legislaturi, independent de durata lor ;

e) Fostii primi-președinți ai Inaltei Curți de casație și justiție cari au ocupat această funcțiune sau pe aceea de președinte la Casație 5 ani ;

f) Generalii de rezervă și în retragere :

1. Cei cari vor fi exercitat comanda unei armate în fața inamicului dela mobilizarea din 14 August 1914 și

până la demobilizarea din 1920, cel puțin 3 luni ca titulari. Se înțelege prin titular acela care a exercitat comanda în mod efectiv în baza ordinului comandamentului superior.

2. Cei cari au îndeplinit funcțiunea de șef al marelui stat-major sau de inspector general de armată (comandant de armată) în timp de pace cel puțin 4 ani.

Numărul celor din categoria a doua nu va fi mai mare de 4, luați în ordinea vechimei la vacanțe existente ;

g) Fostii președinți ai Adunărilor Naționale din Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia, cari au declarat Unirea și întâiul-președinte de vârstă a celei dintâi Camere a tuturor românilor.

Art. 8. — Drepturile senatorilor de sub lit. a și g, art. 7, se dovedesc prin certificate eliberate de președinția consiliului de miniștri, sau cu „Monitorul Oficial”, iar acelea ale senatorilor de sub lit. c și d acelaș articol, prin certificate eliberate de secretariatul general al Corpului legiuitor respectiv.

Drepturile senatorilor de sub lit. e și f, art. 7, se dovedesc prin certificate eliberate de Ministerul de Justiție sau de Ministerul de Război.

Certificatele vor trebui să arate împlinirea termenelor prevăzute în art. 7, precizând pentru fiecare caz datele respective.

Diferența de termen provenită prin adoptarea noului calendar se va socoti în favoarea candidatului.

Art. 9.— Verificarea îndeplinirii condițiilor ațelora cari devin senatori de drept se face de o comisiune compusă din: Președinții secțiilor Inaltei Cărți de casație și justiție, sub președinția primului-președinte al acestei instituțiuni.

Constatarea se face sau la cererea președintelui Senatului, sau la cererea ațelora cari au dreptul.

Acei cari întrunesc la data promulgării legii de față condițiunile de a deveni senatori de drept pe baza art. 7, își vor adresa cererile lor direct primului-președinte al Inaltei Cărți de casație.

Comisiunea va comunica Senatului hotărîrea sa asupra acestor cereri precum și asupra cererilor făcute de președintele Senatului cu cel puțin 3 zile înainte de data întrunirii Corpurilor legiuitoare alese pe baza legii de față.

Primul-președinte al Inaltei Curți de casație va elibera oricând, la cererea senatorului în drept sau a împuternicitului său, copie legalizată depe încheierea comisiunii.

Drepturile dobândite ulterior legii de față de acei cari ar putea deveni senatori de drept se pot constata oricând conform dispozițiilor de mai sus, comisiunea fiind obligată a comunica Senatului hotărîrea în aceste cazuri în termen de cel mult zece zile dela primirea cererii de către primul-președinte al Inaltei Curți de casație.

Mandatele senatorilor de drept dela art. 7 sunt permanente. Odată constatate, ele nu încetează decât prin moartea titularului sau pierderea drepturilor sale politice.

Îndată după depunerea la biuroul Senatului a încheierii comisiunii Inaltei Curți de casație sau a unei copii certificate depe această încheiere, senatorul de drept intră în exercițiul deplin al drepturilor lui și președintele Senatului este obligat a-l înscrie în apelul nominal al Adunării.

Senatul însă poate discuta și semnală comisiunii spre rectificare erorile constatate în stabilirea drepturilor.

În asemenea caz, pronunțarea comisiunii asupra cererii de rectificare va avea loc cel mai târziu în termen de 3 zile dela primirea cererii Senatului, Senatul este ținut a se conforma în totul hotărîrii comisiunii, fără a mai discuta valabilitatea.

Art. 10.— Senatorii de drept de sub art. 5, alin. a, b, c și d nu pot fi aleși în Adunarea deputaților.

Senatorii de drept de sub art. 7 sunt eligibili în Adunarea deputaților. Odată aleși deputați, dacă au optat pentru acest mandat, ei nu mai pot exercita mandatul de senator de drept în cursul acelei legislaturi.

Art 11.— Convocarea alegătorilor pentru Adunarea deputaților și Senat, trebuie făcută până în două luni de la data disolvării Corpurilor legiuitoare prin decret regal.

Ziua începerii alegerilor nu poate fi fixată mai de vreme de 30 zile dela data decretului de convocare.

CAPITOLUL II

**Listele electorale. Cărțile de alegător.
Exercițiul dreptului de vot.
Electorat și eligibilitate.**

Art. 12.— Cetățenii români cari îndeplinesc condițiunile cerute de art. 1 și 4, alin. a, își vor exercită dreptul de vot pe baza cărților de alegător ce li se vor liberă conform listelor electorale întocmite după cum se arată mai jos.

Se vor considera cetățeni români în provinciile alipite și Dobrogea-Nouă toți aceia cari au fost constatați ca atari, potrivit legiurilor în vigoare.

Art 13.— Listele electorale sunt permanente. Ele se vor întocmi în cursul lunilor Noembrie și Decembrie ale anului 1926.

Adăugiri și ștergeri nu se pot face decât la revizuirile lor anuale și cu respectarea regulilor stabilite prin legea de față.

Art. 14.— Listele electorale cuprinzând pe alegătorii pentru Cameră și Senat se întocmesc pentru fiecare comună conform formularului anexat la prezenta lege, prin îngrijirea delegației permanente comunale, sau a comisiunii interimare, sub supravegherea primarului sau a președintelui comisiunii interimare, și în comunele rurale împreună cu notarul.

Înscrierea în listele electorale se face din oficiu și după cererea oricărui alegător din acelaș colegiu.

În comunele urbane primarii, sub răspunderea și supravegherea lor, pot însărcina comisariatele de poliție respective cu primirea cererilor de înscriere. Centralizarea înscrierilor și constatarea drepturilor se va face numai de autoritatea comunală mai sus arătată.

Listele electorale vor cuprinde numele și pronumele alegătorului în ordinea alfabetică, domiciliul, anul nașterii și profesiunea.

Ele vor cuprinde două coloane deosebite pentru Cameră și Senat.

Listele electorale vor stă afișate la primării și la judecătoriile respective spre vederea tuturor în tot cursul unei Ianuarie. Afișarea lor se va anunța în comunele ru-

rale prin bătae de tobă, iar în comunele urbane prin publicațiunile primăriilor. Data afișării se va constata prin proces-verbal semnat de primar sau înlocuitorul său la primării, de judecător sau înlocuitorul său la judecătorii. Contestații la înscrieri în listele electorale se vor face în tot cursul lunii Ianuarie la judecătoria respectivă de oricare alegător din circumscripțiunea electorală a județului.

Asupra cererilor de înscrieri judecătorul se pronunță imediat la prezentarea lor, dispunând, în cazul când cererea este admisă, prin adresă către primăria locală înscrierea în liste a alegătorului, trecându-l și în registrul special al judecătoriei.

Contestațiunile se vor judeca de urgență în camera de consiliu, dându-se termenul în cunoștința contestatorului și citindu-se numai contestatul.

Hotărîrea judecătorului se va comunica de îndată primăriei respective.

Judecătorii vor judeca cererile ce li se adresează precum și contestațiunile în termen de 15 zile dela primirea lor. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hotărîrea judecătorului este definitivă și nu poate fi atacată decât cu recurs la Tribunalul respectiv în termen de 15 zile dela pronunțare.

În caz de casare Tribunalul evoacă fondul și se pronunță imediat fără amânare. Deciziunea se dă fără opoziție.

Recursul care s'ar face de cei interesați nu suspendă executarea.

Listele electorale astfel întocmite sunt definitive și în baza lor se procedează la alegeri.

Listele definitive se vor transcrie de către primării într'un registru în două exemplare, pentru Cameră și Senat.

Registrele sunt șnuruite și parafate de judecătorul respectiv. Unul din exemplare se păstrează la judecătoria respectivă și altul se păstrează la primăria comunei. Aceste registre se vor face conform formularului anexat.

Registrul va fi ținut la dispozițiunea oricărui cetățean. Se vor putea publică listele și în broșuri.

Art. 15.— Revizuirea anuală a listelor electorale se va face în toată luna lui Decembrie. În cursul acestei luni autoritățile competente vor întocmi liste de cei cari au

dobândit între timp dreptul de a fi alegători precum și de cei cari au pierdut acest drept din diferite cauze.

Aceste liste vor stă afișate în tot cursul lunii Ianuarie. Orice cetățean are dreptul în tot acest timp să adreseze judecătorului respectiv cereri sau contestațiuni în contra modificărilor afișate. Ștergerile se vor comunica alegătorului sub luare de dovadă prin administrație.

Judecătorul judecă după procedura arătată în art. precedent, până la 1 Martie, toate cererile și contestațiunile ce i s'au adresat și comunică rezultatul lor cel mult până la 15 Martie primăriilor respective, cari sunt datoare a se conforma transcriind în registrul permanent modificările rezultate din revizuirea listelor. Aceleași modificări se vor trece și în registrul electoral al judecătoriei.

Art. 16.— Nici un alegător nu va fi admis să voteze la alegerile pentru Cameră și Senat fără a prezenta cartea sa de alegător, duplicatul, cartea de judecată sau sentința tribunalului.

Art. 17.— ~~Indată ce listele electorale au rămas definitive,~~ biroul electoral județean dispune imprimarea cărților de alegător sub controlul și privigherea sa, pe temeiul registrelor electorale definitive dela judecătoriile din circumscripția sa.

În acest scop judecătorii vor comunica acestui birou numărul de alegători pentru Cameră și Senat și în fiecare an modificările ce au suferit listele după revizuirea lor.

Art. 18.— Cărțile de alegător întocmite de pe formularul anexat sunt permanente și se eliberează dintr'un registru cu matcă. Ele vor fi imprimate pe carton, lăsându-se în alb loc pentru a se trece numele de familie, pronumele, anul nașterii, profesiunea alegătorului și numărul sub care este înscris în registrul electoral.

Fiecare carte va fi semnată de judecătorul circumscripției sau de ajutorul său precum și de alegător.

Când alegătorul nu știe carte, se va face mențiune despre aceasta în locul indicat pentru semnătura sa, iar pe verso cărții se va trece semnamentele acestui alegător.

Tot pe verso al cărții președintele biroului de votare constată, sub semnătura sa, ziua când alegătorul a votat pentru Cameră sau Senat.

În comunele urbane, în colegiile universale cărțile vor purta și fotografia alegătorului, care se va procura și prezenta de titularul ei la primirea cărții.

Judecătorul o va aplica în locul rezervat, și o va semnă pentru neschimbare, punându-i și sigiliul său.

Sunt nule cărțile alegătorilor din comunele urbane cari, când se prezintă la vot, nu poartă și fotografia lor așa cum se arată mai sus.

Art. 19.— După ce cărțile de alegător s'au imprimat, biroul electoral județean trimite fiecărei judecătoria atâtea câte trebuiesc pentru a fi distribuite celor în drept.

În comunele rurale distribuirea se va face de judecător și ajutorii de judecător personal, iar în lipsa lor de alți magistrați delegați, cari se vor transporta la primăria fiecărei comune din circumscripția respectivă în zile anume aduse la cunoștința populației.

Notarii sunt datori a da toate indicațiunile privitoare la identitatea alegătorului și tot concursul lor judecăto-rului pentru îndeplinirea însărcinării sale.

Cei în drept pot ridica cărțile lor și direct dela judecătorie, judecător, sau ceilalți magistrați, cari numai personal pot să le elibereze, dovedindu-și identitatea cu actele prevăzute în legea autentificării actelor.

În comunele urbane cărțile de alegător se vor ridica de către cei în drept dela judecătoria circumscripției unde domiciliază.

Judecătorii vor înștiința prin publicațiuni în ziare și afișe zilele și orele când alegătorii se vor prezenta pentru ridicarea cărților.

Cărțile de alegător sau duplicate nu se pot elibera de cât până în 24 ore înainte de alegere.

După această dată, judecătorii trimit copii depe listele electorale și restul cărților președinților biurourilor de votare.

Nici o carte de alegător nu va fi liberată în ziua fixată pentru votare.

În fiecare an, după reviziunea listelor electorale, distribuirea cărților de alegător cari ar rezulta din noi înscrieri se va face cum se arată mai sus.

Judecătorii vor anunța prin ordonanțe afișate la judecătorie și la primăriile respective numele alegătorilor șterși definitiv depe liste și înștiințarea că sunt declarate nule cărțile lor de alegător.

Art. 20.— Dreptul alegătorilor din colegiul senatorial al consilierilor comunali și județeni și al aceloră din Camerele profesionale se constată prin cărți eliberate de biurul electoral județean. Aceste cărți vor cuprinde numele de familie, pronumele alegătorului, arătarea dacă este consilier comunal al cărei comune anume, sau dacă este consilier județean, sau membru al unei Camere profesionale.

În acest scop, îndată după promulgarea legii și cel mai târziu până în zece zile înaintea alegerii, prefectul județului pentru consilierii comunali și județeni aleși și președinții Camerelor profesionale pentru membri lor în drept a fi alegători în acest colegiu, vor înainta biuroului electoral județean un tablou, în triplu exemplar cuprinzând pe alegătorii respectivi cu arătarea precisă a datelor arătate în alineatul precedent.

Acest tablou se va certifica de exactitate, sub a lor răspundere personală, de prefectii de județ pentru consilierii comunali și județeni și de președinții Camerelor profesionale pentru alegătorii respectivi.

Prefecți și președinții Camerelor profesionale cari au făcut comunicări neexacte, sau au refuzat să le facă, sau cari vor fi omis, cu rea credință, vreun alegător din tablou, se vor pedepsi cu închisoare dela o lună până la 6 luni și cu amendă dela 5—20.000 lei. Tribunalul poate fi sesizat de oricare din alegătorii din colegiul respectiv. Hotărîrea se pronunță fără drept de opoziție în termen de 10 zile dela primirea cererii. Alegătorul însă care s'a dovedit că a sesizat instanța cu rea credință se pedepsește cu aceeaș pedeapsă.

Cărțile alegătorilor din colegiile senatoriale ale Camerelor profesionale și ale consilierilor comunali și județeni se pot distribui celor în drept sub răspunderea personală a președintelui biuroului electoral județean și prin judecătoriile respective, iar în ultimele cinci zile ce preced alegerea, nu se pot ridica decât numai dela președintele biuroului electoral județean.

Dacă în listele de alegători trimise de prefecți și de președinții Camerelor profesionale s'au constatat omisiuni, cei în drept se pot adresa personal președintelui biuroului electoral județean până în ziua alegerii. Acesta găsind întemeiate cererile lor îi va înscri în liste și le va elibera cărțile de alegător.

Acelaş drept îl au şi alegătorii acestor colegii, respinşi motivat ori nemotivat, cari vor face contestaţie la preşedintele biuroului electoral judeţean în acelaş termen. Acesta va statua asupra cererii şi găsind-o întemeiată va hotări înscrierea în liste şi va elibera cartea de alegător pe baza hotăririlor sale.

Cererea de înscriere se poate adresa preşedintelui de oricare alegător din acest colegiu şi dreptul de a fi înscris se poate dovedi prin certificat dela prefect ori preter, sau prin orice act oficial.

Preşedintele biuroului electoral judeţean este dator a afişa la uşa tribunalului tabloul cuprinzând pe toţi alegătorii din colegiile consiliilor comunale şi judeţene şi ai Camerelor profesionale.

Aceeaş obligaţiune o are prefectul pentru consilierii comunali şi judeţeni care va afişa tabloul la uşa prefecturii şi preşedinţii Camerelor profesionale care îl va afişa la uşa Camerelor respective.

Art. 21.— Listele profesorilor onorari, titulari, agregaţi şi conferenţiarilor definitivi, cari compun colegiile universitare se întocmesc de rectorii respectivi în termenele prevăzute la art. 14.

Art. 22.— Alegerile se efectuează totdeauna după listele cari sunt definitive, cu 15 zile înainte de data alegerii.

Art. 23.— Când un alegător a pierdut cartea de alegător, i s'a furat, sau distrus, din vreo cauză oarecare, el este în drept să ceară dela autoritatea competente un duplicat.

Duplicatul va fi imprimat pe hârtie de culoare roşie şi va purta numărul şi toate indicaţiunile cărţii originale de alegător, cu menţiunea „duplicat”, certificată de autoritatea care o eliberează.

Lista alegătorilor cari au primit duplicate se va afişa la uşa autorităţii care le-a eliberat şi se va comunica şi secţiunii respective de votare.

Cartea de alegător pierdută, distrusă, sau furată, se consideră nulă şi acela ce se va folosi de ea se va pedepsi conform art. 105 din această lege.

Alegătorii cu duplicate, precum şi acei cari şi-au ridicat cărţile de alegător dela preşedintele secţiei de votare, vor vota în după amiaza zilei de alegere.

Art. 24.— Preşedintele biurului electoral judeţean va

îngriji ca imprimarea cărților de alegător să se facă la timp de către autoritățile îndatorate. Pentru imprimarea cărților de alegător se aplică în totul dispozițiunile din această lege privitoare la imprimarea buletinelor de vot.

Orice cetățean poate reclama președintelui biuroului electoral județean împotriva acelor care sunt îndatorați a-i elibera cartea de alegător și cari în mod intenționat refuză de a i-o da.

Președintele primind plângerea, va ordona eliberarea cărții și cei îndatorați a o face sunt datori a se conforma.

Art. 25.— Pentru a fi ales în Adunarea deputaților se cere :

a) A fi cetățean român.

Cei cari au devenit cetățeni români prin naturalizare nu sunt eligibili decât după 10 ani dela dobândirea acestei calități. Acest termen nu se cere cetățenilor arătați în art. 56 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității;

b) A avea exercițiul drepturilor civile și politice ;

c) A avea vârsta de 25 ani împliniți ;

d) A avea domiciliul în România.

Spre a fi eligibili la Senat se cere aceleași condițiuni ca și eligibililor la Adunarea deputaților, cu singura deosebire a vârstei, care trebuie să fie de 40 ani împliniți.

Aceleași condițiuni, afară de vârstă, se cer și senatorilor de drept.

Spre a fi eligibil senator în colegiile Camerelor de comerț, industrie, agricultură și muncă, precum și în colegiul universitar, pe lângă condițiunile de mai sus, se mai cere a fi alegător în colegiile respective.

Agregații și conferențiarilor definitivi nu sunt eligibili în alegerile de Senat pentru Universități.

Atât eligibililor pentru Cameră cât și pentru Senat li se cere să nu se găsească în cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege.

CAPITOLUL III

Incapacități. Nedemnități. Incompatibilități

Art. 26.— Sunt incapabili de a fi alegători sau aleși a-

cei puși sub interdicțiune sau consiliu judiciar, precum și cei în stare de faliment declarați și nereabilitați.

Art. 27.— Sunt nedemni a fi alegători sau aleși:

a) Cei condamnați pentru crime;

b) Cei condamnați pentru delictele prevăzute în articolele 103, 112—121 inclusiv, 123—128 inclusiv, 135—146 inclusiv, 197, 203, 204, 205, 263, 264, 267, 268, 285—293 inclusiv, 306—311 inclusiv, 316, 322—325 inclusiv 332—334 și 336 din codul penal român sau în dispozițiunile penale corespunzătoare în vigoare în Bucovina și ținuturile ardelene.

Deasemeni și cei condamnați pentru speculă ilicită sau delict electorale prevăzute în prezenta lege pentru timpul cât au fost condamnați la pierderea dreptului de vot.

Nedemnitătea pentru delictele prevăzute în alin. b va încetă la 10 ani după ispășirea pedepsei, dacă cel condamnat nu este recidivist.

c) Cei condamnați pentru acte de trădare și spionaj în contra Statului român sau națiunii române;

d) Cei condamnați pentru că s'au sustras dela recrutările orânduite de autoritățile Statului român sau pentru că au refuzat prestarea jurământului de credință militar;

e) Cei condamnați la pierderea drepturilor politice pe timpul prevăzut în sentință;

f) Cei cari, după declarațiunile de Unire, la Regatul României ale provinciilor eliberate, au luptat sau au uneltit în contra puterii armate a Statului român, ori s'au făcut vinovați de vreo infracțiune în contra Statului român constatate cu hotărîri judecătorești rămase definitive;

g) Cei condamnați de instanțele judecătorești militare pentru dezertare;

h) Cei condamnați de instanțele judecătorești militare la degradățiunea militară ca pedeapsă principală sau accesorie;

i) Cei cari țin casă de prostituție sau casă de joc de noroc, aceștia din urmă numai atunci când vor fi osândiți prin o sentință definitivă;

Nu sunt nedemni a fi alegători sau aleși cei ce au fost condamnați de judecătoriile Ungare în legătură cu intrarea armatelor române în Ardeal în anul 1916.

Nu sunt nedemni a fi alegători sau aleși cei condamnați în decursul războiului pentru delict cu caracter po-

litic de către judecătoriile civile și militare Austro-Un-gare sau Austriace.

Sunt exceptați dela nedemnități cei condamnați pen-tru delikte corecționale în timpul minorității.

Art. 28.— Militarii în activitate nu pot fi alegători, nici aleși.

Art. 29.— Instanțele judecătorești vor întocmi tablo-uri de cazurile de incapacități și de nedemnități ale ale-gătorilor din circumscripțiile lor, pe cari le vor comunica la timp primăriilor și judecătoriilor de ocol respective, pentru a le avea în vedere la întocmirea listelor electo-rale și la judecarea contestațiilor. Ofițerii de stare ci-vilă vor comunica la începutul fiecărui an numele și pro-numele celor încetați din viață, pentru a fi șterși din liste.

Art. 30.— Toți acei cari ocupă o funcțiune de orice natură retribuită de Stat, județ sau comună, sau așeză-minte de utilitate publică ale căror bugete se votează de Adunarea deputaților, nu pot fi aleși decât dacă demi-sionează din funcțiune cel mai târziu 5 zile libere după convocarea corpului electoral al Adunării pentru care voește a candida.

Această dispoziție se aplică și acelor cari îndeplinesc servicii retribuite în instituțiuni particulare, dar pentru numirea cărora se cere un decret regal.

Demisiunea dată în acest scop se consideră de drept primită și demisionarul nu va putea redobândi numirea sa din nou în funcțiune decât în conformitate cu legea de organizare a Statutului funcționarilor și legilor speciale de organizare.

Primarii orașelor pot candida, ei urmând ca în caz de alegere, să opteze pentru locul de primar sau de parla-mentar, conform cu cerințele legii de unificare adminis-trativă.

Pot fi aleși deputați sau senatori:

1. Miniștrii, subsecretarii de Stat și profesorii, agre-gații și conferențiarilor universitari definitivi.

2. Profesorii secundari, institutorii, învățătorii cu ti-tlu definitiv, preoții de mir, protopopii cari nu fac func-țiunea de protoerei de județ, medicii cu titlu definitiv, advocații, inginerii și arhitecții titrați, toți aceștia numai dacă nu ocupă funcțiuni administrative.

Directorii școalelor secundare, speciale și primare de

orice categorie pot candida; în cazul când sunt aleși, însă vor opta pentru direcție ori pentru mandatul de deputat.

Art. 31.— Membrii uneia sau celeilalte Adunări cari primesc numirea într'o funcțiune salariată, afară de miniștri și subsecretari de Stat, încetează de plin drept de a mai fi deputat sau senator.

Art. 32.— Deputații și senatorii în tot timpul mandatului lor, personal sau ca mandatar nu pot încheia cu Statul, județele, comunele și instituțiunile particulare arătate la art. 30, nici un contract de lucrări sau furnituri, sub pedeapsa nulității de drept a contractului.

CAPITOLUL IV

Biurourile electorale județene

Art. 33.— În fiecare circumscripție electorală se înființează pe lângă tribunalul județului un biou electoral.

Acest biou va fi prezidat de primul-președinte al tribunalului cu mai multe secțiuni, de președinte la celelalte tribunale, iar în lipsa acestora de magistrații cari îi înlocuiesc.

Președintele biouului electoral județean va fi asistat de un judecător tras la sorți dintre judecătorii tribunalului care îl ajută în îndeplinirea atribuțiunilor sale și îl înlocuiește în caz de lipsă.

Hotărârile și măsurile se iau de președinte sau de înlocuitor, în numele său.

La alegerile de senatori ai Camerelor profesionale, președinte al biouului electoral este primul-președinte al tribunalului sau înlocuitorul său din reședința circumscripțiilor electorale fixate prin legea de față.

Art. 34.— Atribuțiunile biouului electoral județean sunt :

a) A supravegea și controla imprimarea cărților de alegător pentru Adunarea deputaților și Senat și a primi și rezolvă plângeri cari s'ar face asupra neregulatei lor distribuiri;

b) A liberă cărțile de alegător pentru alegătorii senatoriali din colegiul consilierilor comunali și județeni și ai Camerelor profesionale;

- c) A primi declarațiunile de candidatură ;
- d) A îngriji de crearea secțiunilor de votare și desemnarea localurilor de votare, repartizând comunele și sectoarele din comune în vederea votării pe cât se va putea mai egal;
- e) A îngriji de imprimarea și distribuirea buletinelor de vot la secțiunile de votare;
- f) A totalizà rezultatele scrutinului dela toate secțiunile de votare pentru alegerile de deputați și a le comunica comisiunii centrale electorale depe lângă Ministerul de Justiție;
- g) A centralizà rezultatele scrutinului dela toate secțiunile de votare și a proclamà rezultatul alegerii atribuind mandatele în alegerile senatoriale, precum și în alegerile de deputați, în circumscripțiile unde se fac alegeri parțiale;
- h) A proclamà listele de candidați sau candidații aleși, în cazurile când nu au fost contracandidați, în alegerile de Senat și pentru Adunarea deputaților când legea prevede aceasta;
- i) A liberà senatorilor și deputaților aleși și supleanților certificatul constatator al mandatului obținut;
- j) A face toate publicațiunile și afișările ce le dă atribuțiunea lor pe baza legii de față;
- k) A primi contestațiunile la operațiunile electorale și a le înainta odată cu dosarele respective comisiunii centrale electorale sau biurourilor Adunărilor, după cum este cazul;
- l) A supraveghià și a luà toate măsurile de ordine la localurile de vot și în zonele de votare;
- m) A îndeplini orice alte îndatoriri impuse prin legea de față.
- Art. 35.**— În executarea lucrărilor biuroului președintelui va fi ajutat de grefier și de funcționarii tribunalului pe cari îi va alege.

CAPITOLUL V

Secțiunile de votare

Art. 36.— Pentru înlesnirea operațiunilor de votare, atât la alegerea deputaților cât și la aceea a senatorilor

prevăzuți la art. 4, alin. a și b, fiecare circumscripție electorală se va împărți în secțiuni de votare corespunzătoare circumscripțiilor judecătoriilor.

În cazul când vreuna din judecătorii ar fi prea departe de unele comune, sau numărul alegătorilor dintr'o comună sau dintr'o secțiune de votare ar fi prea mare, pentru ca exercițiul dreptului de vot să fie asigurat tuturor în ziua fixată pentru alegere, președintele biuroului electoral județean va putea modifica circumscripțiile secțiilor de votare, fie adăogând la una din judecătoriile apropiate mai puțin încărcate, noi comune sau sate, fie înființând noi secțiuni de votare cu reședința la primăriile comunelor în jurul cărora se poate face în vederea votării o grupare mai lesnicioasă a unora din comune.

Împărțirea alegătorilor în secțiuni de votare se va face pe bază de o secțiune pentru cel mult 3.000 (trei mii) alegători, socotiți după registrul listelor electorale definitive.

Repartizarea alegătorilor pe secțiuni se va face în fiecare an, o lună după ce listele electorale au rămas definitive. Pentru primele alegeri acest termen va fi de cel mult o lună de zile după promulgarea legii de față.

Rezultatele scrutinului se vor centraliză la biurul electoral județean.

Art. 37.— Pentru alegerile de senatori prevăzuți în art. 4, alin. b, alegătorii se vor repartiză după numărul lor în cel mult trei secțiuni.

Secțiunea se va prezidă de către judecători trași la sorti în ședință publică de președintele biuroului județean.

Rezultatele votului se transmit de magistrații cari prezidează secțiunile, împreună cu dosarele alegerii, președintelui biuroului electoral județean, care proclamă senatorii aleși conform cu dispozițiunile legii.

Art. 38.— Pentru alegerile de senatori ai Camerelor profesionale, țara se împarte în patru circumscripțiuni electorale pentru fiecare din Camerele de agricultură, comerț, industrie și muncă.

Aceste circumscripțiuni sunt următoarele:

- I. Circumscripția cu reședința în Iași;
- II. Circumscripția cu reședința în București;
- III. Circumscripția cu reședința în Galați;
- IV. Circumscripția cu reședința în Cluj.

Repartizarea județelor în aceste patru circumscripțiuni este arătată în tabloul anexat la lege.

Art. 39. — Președinții biourilor electorale județene dela reședințele celor patru circumscripțiuni vor forma la fiecare reședință câte patru secțiuni separate de votare:

- a) Pentru membrii Camerei de agricultură;
- b) Pentru membrii Camerei de comerț secția comercială;
- c) Pentru membrii Camerei de comerț secția industrială;
- d) Pentru membrii Camerei de muncă.

Fiecare din aceste secțiuni vor fi prezidate de un magistrat tras la sorti în ședință publică de președintele biourului județean electoral respectiv.

Membrii Camerelor de comerț și de industrie vor vota pe secțiuni, și anume, membrii secțiunilor industriale vor alege un industriaș, membrii secțiunilor comerciale vor alege un comerciant.

Art. 40. — Rezultatele electorale împreună cu dosarele și contestațiunile se vor înainta după despuierea scrutinului președintelui biourului electoral județean respectiv, care proclamă pe cei aleși senatori.

Se vor constitui dosare separate de alegere pentru senatorii aleși de membrii industriași ai Camerelor de comerț și pentru senatorii aleși de membrii comercianți ai acestor Camere.

Art. 41. — Colegiul profesorilor onorari, titulari, agregați și conferențieri definitiv ai fiecărei Universități se întrunește la datele fixate prin decretul de convocare, biourul electoral prezidându-se de rectorul Universității, asistat de secretarul Universității. Rectorul îndeplinește atribuțiunile date prin lege președintelui biourului electoral județean și al președintelui biourului de votare.

Când însuș rectorul este candidat, biourul electoral va fi prezidat de cel mai vechiu dintre decani.

Art. 42. — Secțiunile de votare vor fi prezidate totdeauna de magistrați, acela cu reședința la sediul judecătoriei de către judecătorul respectiv, celelalte de președinții și judecătorii tribunalului desemnați prin tragere la sorti de prezidentul biourului electoral județean în ședință publică, în lipsa acestora de către ajutorii de ju-

decători și numai în lipsa și a acestora, de funcționarii judecătorești asimilați cu magistrații, desemnați de asemenea prin tragere la sorți de președintele biuroului electoral județean în ședință publică.

Art. 43.— Cel puțin 15 zile libere înainte de ziua alegerii Adunării deputaților și de zilele pentru alegerile diferitelor categorii de senatori, președinții biurourilor electorale centrale vor aduce la cunoștința alegătorilor, prin publicațiuni făcute pentru fiecare secțiune de votare în parte, comunele, satele și sectoarele urbane ce intră în secțiunea respectivă, precum și județele cari intră în circumscripția electorală, aceasta numai în alegerile senatorilor de către Camerele profesionale.

Aceste publicațiuni se vor afișa cât mai întins în cuprinsul secțiunilor de votare. Ele vor rămâne permanent afișate la tribunal, prefectura județului, judecătorii, la toate primăriile dinăuntrul secțiunii de votare și la toate Camerele profesionale, de agricultură, comerț, industrie și muncă pentru alegerile cari le privesc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAPTITOLUL VI

Operațiunile electorale

§ 1. *Declarațiunile de candidatură*

Art. 44.— Declarațiunile de candidatură pentru Adunarea deputaților și pentru toate categoriile de senatori aleși se fac la biurul central cu începere din a doua zi după convocarea corpului electoral respectiv și cel mai târziu cu 10 zile libere înainte de data fixată pentru alegere până la ora 18 a ultimei zile.

Ele se fac în două exemplare, dintre cari unul, vizat și semnat de președinte, se restituie depunătorilor sau candidaților.

Propunătorii depun în acelaș timp și sumele fixate de președintele biuroului electoral județean pentru imprimarea buletinelor.

Președintele se va pronunța de îndată asupra validității candidaturii și va face această atestare și pe exemplarul ce se restituie depunătorului.

El va examina numai dacă candidaturile îndeplinesc următoarele condițiuni:

a) Dacă s'au propus numărul exact de candidați pe care-l cere legea;

b) Dacă propunătorii sunt alegători în colegiul respectiv și dacă sunt în numărul cerut de lege;

c) În cazul când nu s'au prezentat personal, dacă semnăturile propunătorilor sunt legalizate conform legii;

d) Dacă candidaturile au fost depuse în termenul legal;

e) Dacă semnul ce candidații și-au ales este din acelea cuprinse în tabloul întocmit de comisiunea centrală electorală și dacă au depus clișeul semnului;

f) Dacă a depus costul fixat pentru imprimarea buletinelor.

Clișeul și costul imprimării buletinelor vor putea fi depuse și ulterior, însă cel puțin cu zece zile libere înainte de data alegerii. Depunerea clișeului și a costului poate să fie făcută sau de propunători sau de candidați;

Art. 45.—Declarațiunile de candidatură nu vor fi luate în considerație decât dacă vor fi propuse de cel puțin 20 de alegători din circumscripție pentru Adunarea deputaților și de cel puțin 10 alegători din circumscripție pentru senatorii aleși prin vot universal și dacă îndeplinesc condițiunile prevăzute de articolul 44.

Când propunătorii nu se vor prezenta personal, semnăturile lor vor trebui să fie legalizate de judecătoriile în circumscripțiile cărora domiciliază fiecare din ei, sau de către notarii publici acolo unde ei ființează, sau de către notarii comunali. Legalizarea semnăturii alegătorilor propunători se va face în prezența lor.

Declarațiunea de candidatură va trebui să fie însoțită sau urmată în termenul de mai sus de o declarație de primirea ei din partea candidatului.

Această acceptare se face sub orice formă, fie personal, fie prin orice act scris și subscris de candidați sau atestat de orice autoritate publică, fie prin telegramă, în care caz identitatea candidatului trebuie să fie atestată în corpul telegramei de oficiantul care a primit-o.

Declarațiunile de candidatură pentru senatorii aleși de consiliile comunale și județene și de Camerele profesionale, pot fi propuse de cel puțin 5 alegători din colegiul respectiv.

Declarațiunea candidaturilor la Universitate se poate face până în preziua alegerii de către înșiși candidații.

Art. 46.— Declarațiunile de candidatură pentru Senat și Cameră se fac sau pe liste, sau individual, atunci când este de ales un singur candidat în circumscripție.

Listele nu pot cuprinde decât numărul de candidați ce sunt de ales în circumscripția respectivă.

Art. 47.— Dela depunerea candidaturii, retragerea semnăturilor propunătorilor, în total sau în parte, nu va avea nici un efect asupra validității candidaturii.

Nimeni nu poate candida la Senat și Cameră în mai mult de 4 circumscripțiuni electorale în total.

Candidatul care a primit să fie propus pe o listă nu mai poate accepta o altă candidatură în aceeaș circumscripțiune și nici nu se poate retrage de pe lista pe care a acceptat valabil să candideze.

Cazurile de moarte nu prejudică validitatea listei, care se poate completa cu alți candidați în termenul prevăzut de art. 44.

Candidaturile se pot completa sau schimba în termen legal în condițiile prevăzute de art. 45, numai cu consimțământul tuturor candidaților.

Art. 48. — Aceiași alegători nu pot propune decât o singură listă de candidați în acelaș colegiu.

Se vor pedepsi până la o lună închisoare alegătorii cari vor semna ca propunători pe mai mult decât o listă pentru fiecare colegiu. Instanța se poate sesiza de orice alegător.

Președintele care primește declarațiunile de candidatură se asigură de identitatea propunătorilor cari se prezintă, fie prin cunoștința sa personală, fie prin orice fel de acte.

Constatarca identității propunătorilor va menționa numele, pronumele, profesiunea și domiciliul lor.

Art. 49.— Comisiunea centrală electorală va întocmi îndată după constituirea ei, un tablou cuprinzând un număr îndestulător de semne geometrice, cât mai distincte, din care grupările politice cunoscute, sau candidații au dreptul să-și aleagă un semn pentru toată țara sau pentru localitățile unde candidează. Aceste semne rămân proprietatea grupului sau candidaților ce le-au ales.

Alegerea semnelor se va face cel puțin cu 20 zile înainte de ziua alegerii.

Dimensiunile semnelor nu vor întrece 10×10 milimetri. Imaginele de obiecte sunt interzise sub sancțiunea nulității declarațiunii de candidatură. Tabloul de semne se va publica în „Monitorul Oficial”. El nu va putea fi modificat sau completat în intervalul dela convocarea corpului electoral până la terminarea alegerilor.

O grupare nu poate adopta ca semn distinctiv acelaș semn ca altă grupare, chiar dacă s'ar așeza în ordine deosebită.

În cazul când două grupări au cerut acelaș semn, el rămâne câștigat grupării a cărei cerere a fost mai întâiu înregistrată.

Semnele nu vor putea fi așezate decât în fruntea listei — fie la mijloc în dreapta sau în stânga ei — și numai în spațiul care rămâne liber între marginea de sus a pătratului și primul nume de candidat.

Comisiunea centrală îndată ce constată că semnul ales de o grupare este în conformitate cu legea, liberează depunătorului sau persoanei desemnate de el un act de primire care constată declararea semnului, în forma, numărul și așezarea în care s'au primit.

Organizarea centrală a partidelor constituite, cari au obținut un semn pe întreaga țară, vor putea comunica președinților biurourilor electorale județene numele persoanelor, singure în drept să folosească semnul partidului în județul respectiv.

Art. 50.— Președintele biurului electoral primește și înregistrează listele de candidați în ordinea depunerii lor, atribuindu-le fiecareia câte un număr astfel ca lista primită și înregistrată cea dintâiu să poarte Nr. 1 și celelalte numerele următoare 2, 3, 4..., etc., după ordinea primirii.

Odată cu depunerea candidaturii, propunătorii vor declara și semnul grupării politice căreia aparțin.

Dacă sunt contestațiuni asupra semnelor, ele se adresează comisiunii centrale electorale, fie direct, fie prin biuroul electoral județean, de către candidații înșiși sau de către șefii grupărilor respective pe țară.

Comisiunea judecă aceste contestațiuni și transmite telegrafic rezultatul biurourilor electorale județene cari sunt datoare a se conforma hotărârii comisiunii centrale la imprimarea buletinelor.

Semnele distinctive pentru listele de candidați se vor atribui numai în alegerile de deputați și de senatori prevăzuți în art. 4, alineatele a și b.

Art. 51.— Fiecare listă va putea desemna cel mult doi delegați și doi asistenți la fiecare secție de votare.

Delegații și asistenții cari reprezintă pe candidați în cursul operațiunilor electorale au, ca și candidații, dreptul de control asupra tuturor operațiunilor biroului.

Numele delegaților și asistenților vor trebui comunicate biroului electoral județean din fiecare circumscripție, cu cel puțin 5 zile înainte de alegere.

În cazul când din orice împrejurare, delegații nu se vor prezenta în ziua alegerii, candidații îi vor putea înlocui, încunostiințând despre aceasta înscris pe președintele secției de votare, care le va liberă cuvenitele cărți de legitimare, dacă cei desemnați îndeplinesc condițiunile cerute de lege.

Nu pot fi delegați și asistenți decât cetățenii știutori de carte cari întrunesc condițiunile de a fi eligibili la acel colegiu.

Art. 52.— Declarațiunile de candidatură se vor afișa cu numărul depe ordinea de înregistrare stabilit de biroul electoral județean și cu semnul distinctiv pentru fiecare listă prevăzut de art. 49.

Această afișare se va face prin îngrijirea biroului electoral județean la toate secțiunile de votare și pentru senatorii aleși de Camerele profesionale și la sediul acestor Camere.

Art. 53.— Îndată după expirarea termenului pentru propunerea candidaturilor, președinții birourilor electorale județene constată prin încheiere scrisă candidaturile propuse în ordinea înregistrării lor, numerele lor de ordine și semnul distinctiv fiecărei liste și comunică toate acestea telegrafic comisiei centrale electorale, instituită pe lângă Ministerul de Justiție, pentru autorizarea imprimării buletinelor de vot.

Dacă nu s'a depus decât o singură listă de candidați, sau un singur candidat după cum este cazul, în alegerile de senator fie generale fie parțiale, iar în cele de deputați numai parțiale, președintele biroului electoral județean constată aceasta prin proces-verbal după expirarea termenului de propunere a candidaturilor. El vestește prin prefectura județului și prin judecătoriile

respectivă că votarea nu va mai avea loc, iar în ziua fixată pentru alegere proclamă aleasă lista, sau candidatul unic care s'a propus după distincțiunile de mai sus.

Art. 54.— Comisiunea centrală electorală se compune din 5 membri, și anume:

1. Un președinte și un consilier dela înalta Curte de casație și justiție, desemnați prin sorți în ședință publică;

2. Un președinte dela Consiliul legislativ, desemnat la sorți de primul-președinte al acestui Consiliu;

3. Doi președinți ai Curții de apel din București, trași la sorți, în ședință publică, de primul-președinte al Curții de apel.

Ca supleanți se vor desemna:

Un consilier dela înalta Curte de casație;

Doi consilieri ai Curții de apel;

Un consilier dela Consiliul legislativ.

Supleanții se vor desemna în acelaș mod ca și membrii titulari și în acelaș timp.

Președintele desemnat dela Curtea de casație este de drept președintele comisiunii. În lipsă va fi înlocuit de președintele desemnat dela Consiliul legislativ și în lipsa și a acestuia de unul din președinții Curții de apel, cel mai vechiu în grad.

Directorul general al institutului statistic va funcționa ca secretar.

Comisiunea va lucra în completul său de 5 membri.

Pentru expedierea și urgentarea lucrărilor comisiunea este în drept a cere, prin președintele său, Ministerului de Justiție, să-i pună la dispoziție personalul necesar dintre funcționarii aceluși Minister.

Pentru efectuarea calculelor comisiunea poate recurge și la luminele unui specialist.

Deasemenea comisiunea va putea, de va crede necesar, să convoace delegați ai grupărilor cari au luat parte la alegere spre a da lămuriri. Convocarea se va putea face din oficiu sau după propunerea grupărilor sau vreunei grupări politice.

Secretarul comisiunii, personalul ajutător, sau specialistul chemat, nu au vot deliberativ.

Incheierile comisiunii se iau cu majoritate absolută.

Hotărîrea astfel luată este obligatorie și pentru membrii cari au rămas în minoritate și cari sunt datori a semna alături de ceilalți.

Membrii comisiunii și personalul vor primi o diurnă pentru zilele de lucru, care se va fixa de Ministerul de Justiție.

Comisiunea se va institui îndată după promulgarea prezentei legi. Însărcinarea membrilor cari o compun este permanentă și nu se poate retrage decât numai când vreunul din membri au pierdut, din orice cauze, calitatea în baza cărei a fost desemnat. Vacanțele se completează în acelaș mod.

Această comisiune va centraliză rezultatele electorale, va face calculele, va repartiză mandatele și va proclamă pe deputații aleși și pe supleanți.

Deasemenea ea va judecă orice contestațiune îndreptată în contra respingerii ilegale a unei propuneri de candidatură prezentată în termenul legal autorităților competente de a le primi, precum și toate contestațiunile ce s'ar face asupra neregularității semnelor distinctive sau a numerelor de ordine al listelor, primirea candidaturilor făcute de președinții biurourilor electorale județene fiind definitivă conform art 44.

Comisiunea dă fiecărui birou electoral județean autorizarea de a imprimă buletinele de vot. Autorizarea de imprimare se dă telegrafic cel mai târziu în cele 4 zile ce urmează ultimei zile pentru declarațiunea candidaturilor.

Comisiunea întocmește tabloul de semne distinctive conform dispozițiunilor dela art. 49.

Art. 55.— Comisiunea constatând candidatura unei persoane declarată în mai mult de patru circumscripții de Cameră și Senat în total, sau în aceeaș circumscripție pe două sau mai multe liste, va declară valabile, în ordinea înregistrării lor, numai candidaturile depuse pe numărul de liste admis de lege, pronunțând anularea celorlalte liste și nu va autoriză imprimarea lor în buletin.

§ 2. Buletinele de vot

Art. 56.— Îndată după primirea autorizării de imprimare, biurourile electorale județene vor îngriji de imprimarea buletinelor de vot.

Buletinele de vot se vor imprimă la una sau mai multe tipografii din circumscripție sau din circumscripțiile ve-

cine, și numai în cazul când în aceste circumscripții n'ar exista tipografii, se vor imprimă la Imprimeria Statului.

Tipografii, constatați a putea imprimă, sunt obligați să imprime buletinele cu precădere înaintea oricărei lucrări sub pedeapsa amendei dela 5.000 la 20.000 lei, și, în caz de recidivă, cu închisoare dela 2 la 5 ani.

Sunt pasibili de aceeași pedeapsă toți acei cari vor împiedecă imprimarea buletinelor, precum și tipografii cari nu vor fi predat buletinele în termenul prevăzut de art. 61, alin. II.

Această dispozițiune se aplică la toate imprimatele impuse prin legea de față.

Urnele pentru întreaga țară vor fi confecționale sub îngrijirea Ministerului de Interne după un tip admis de comisiunea centrală electorală.

Aceste urne vor fi din timp trimise tutulor secțiunilor de votare prin biurourile electorale județene. Îngrijirea și păstrarea lor este dată judecătorilor de circumscripții.

Art. 57.— Buletinul de vot va avea forma unei coli de hârtie de scrisori în patru pagini.

Dimensiunile se vor stabili de către președintele biuroului electoral județean ținând seamă de numărul listelor de candidați depuse și de spațiul de care are nevoie pentru imprimarea lor, adăugând atâtea foi de aceleași dimensiuni.

Nici într'un caz buletinul nu va depăși formatul unei coli de hârtie în dimensiune obișnuită.

Art. 58.— Hârtia de buletin va fi albă, aceeaș pentru toate buletinele și se va împărți în paginile 1, 2 și 3 în despărțituri egale (pătrate) bine trase, în număr suficient pentru a cuprinde toate listele de candidați.

Fiecare patrulater va avea mărimea potrivită pentru a cuprinde întreg numărul de candidați de ales în circumscripție.

Fiecare patrulater va purtă în unghiul din stânga numărul de ordine începând numerotarea dela Nr. 1, dela primul patrulater dela pagina I, și continuând dela stânga spre dreapta, astfel ca pe fiecare pagină pătratele din stânga să cuprindă numerele neperechi, iar cele din dreapta numerele perechi.

Când pe o listă nu este decât un singur candidat, numele se va imprimă orizontal la jumătatea patruletului.

Art. 59.— În fiecare patruleter din buletin se va imprimă lista candidaților, purtând numărul de ordine corespunzător numărului de ordine al patruleterului, precum și semnul distinctiv dacă a fost ales.

Numele candidaților de pe liste se va imprimă în ordinea arătată în declarațiile de candidatură. Semnul distinctiv se va imprimă orizontal în fruntea listei.

Candidații sau delegații listelor adverse au dreptul să propună o stampilă, alta pe lângă a președintelui și acesta o poate accepta. În tot cazul stampila nu poate avea gravat pe dânsa decât sau numele unuia dintre candidați, sau o monogramă fără alt semn. Stampila propusă trebuie să aibă forma și dimensiunile stampilei întrebuintate de președinte.

În caz când sunt propuse mai multe stampile, se va trage la sorți aceea care va fi primită la stampilare. Nu va putea fi aplicată decât o singură stampilă, și numai alături de stampila președintelui.

Art. 60.— Buletinele de vot se vor imprimă cu aceleași caractere pentru toate listele și cu una și aceeași cerneală. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pagina a patra a buletinului nu se va imprimă. Ea trebuie să rămână albă pentru a se stampila de președintele secțiunii de votare cu stampila judecătoreii.

Hârtia de buletin va fi suficient de groasă pentru ca să nu se distingă pe verso numele imprimat și votul dat.

Costul buletinelor va fi adus la cunoștința publică prin afișare de către președintele biroului electoral județean în 15 zile înainte de ziua alegerii și candidații vor fi obligați a depune acest cost cu 10 zile înainte de alegeri sub sancțiunea anulării listei.

Costul se va achita prin consemnare la Administrația Financiară a județului respectiv, la agenția locală a Băncii Naționale sau prin depunere în numerar în mâinile președintelui sub luare de dovadă.

Art. 61.— Buletinele se vor imprimă în atâtea exemplare câți alegători sunt în circumscripție, mai mult 10 la sută.

Ele vor fi predate biroului electoral județean cel mult în 3 zile dela comanda lor și vor fi distribuite președinților secțiunilor de votare cu cel puțin o zi înainte de data alegerii.

Câte două exemplare din aceste buletine vizate și

semnate de preşedintele biuroului electoral judeţean sê vor afişa, înainte de alegere, la tribunal şi la toate judecătoriale.

Se vor eliberà la cerere candidaţilor, de preşedintele biuroului electoral judeţean, câte două exemplare vizate şi anulate, de fiecare secţiune de votare din circumscriptie.

Art. 62.— În ziua de alegere, preşedintele secţiunii, asistat de un greşier sau de un funcţionar din grefă, va completa biurul, trăgând la sorţi din lista asistenţilor doi asistenţi dintre acei ce ar fi prezenţi în sală. În lipsa asistenţilor, biurul funcţionează numai cu preşedintele şi greşierul său.

Lipsa menţiunii de tragere la sorţi nu atrage nulitatea alegerii.

Art. 63.— Dacă în ziua alegerii sau în cursul ei un preşedinte de secţiune ar fi împiedicat dintr'o cauză fortuită să prezideze, el va fi înlocuit de ajutorul de judecător de judecătorul de tribunal sau de preşedintele tribunalului, delegat conform art. 42, iar în lipsa acestora va fi înlocuit de oricare alt magistrat delegat de Ministerul Justiţiei.

Afacerile pëndinte înaintea instanţelor judecătoreşti, sorocite pentru zilele de alegere, se amână de drept în puterea legii de faţă.

Părţile vor beneficia de termene scurte şi de gratuitatea procedurii pentru termenul astfel acordat.

§ 3. *Pregătirea operaţiunilor de votare şi măsuri de poliţie*

Art. 64.— Pregătirea operaţiunilor în vederea votării se face în ziua alegerii la ora 7 dimineaţa, astfel ca votarea să se înceapă cel mai târziu la ora 8.

Pregătirea operaţiunilor de votare consistă:

a) În desemnarea posturilor de pază în localul de vot şi în jurul său, cu trupe puse la dispoziţie după cererea preşedintelui biuroului electoral central;

b) În stampilarea primului stoc de bultine necesare începerii votării;

c) În tragerea la sorţi a asistenţilor conform art. 62 şi desemnarea persoanelor din biuro, cari împreună cu

grefierul sau funcționarul din grefă, delegat a-l înlocui, vor continua cu stampilarea buletinelor în tot cursul votării;

d) În inspectarea, împreună cu candidații sau delegații prezenți, a gheretelor sau camerelor de votare;

e) În verificarea și sigilarea urnelor în condițiunile de la litera d.

Deosebit de sigiliul președintelui, urnele se vor sigila și cu un sigiliu prezentat de asistenții listelor de candidați trași la sorti în cazul că vor fi mai multe;

f) În orice alte măsuri ce se vor crede necesare pentru asigurarea mersului regulat al operațiunilor electorale.

Art. 65.— Fiecare local de votare va trebui să cuprindă un număr de gherete suficient, pentru ca într'o singură zi toți alegătorii să poată vota.

Gheretele vor trebui în mod obligator să fie așezate în aceeaș încăpere în care se află și biuroul.

Biuroul va trebui să poseadă un număr de stampile pentru votare egal cu numărul gheretelor.

În comunele rurale alegerea se face în localul judecătorei, primăriei sau oricare altul mai spațios.

Gheretele se construiesc, la cererea biuroului electoral județean, de către comunele reședințe de judecătorei, pe speșele Ministerului de Interne.

Fiecare secție de votare va avea numărul de urne ce se va hotări de biuroul central în raport cu numărul alegătorilor.

Art. 66.— Președintele are singur poliția adunării alegătorilor.

Puterile lui în această privință, în comunele urbane reședințe de județ, se întind și în afară de localul de votare: în curtea localului de alegere, precum și pe strade, piețe, locuri virane, până la o distanță de 500 metri.

Funcționarii, alții decât cei ce aparțin legalmente biuroului de votare sau corpului militar de pază, precum: prefectii, primarii, pretorii, jandarmii, polițaii, comisarii, agenții de poliție, etc., nu vor putea sub nici un motiv staționa în zona de votare sau în localul de vot în tot timpul alegerii, până după proclamarea rezultatului.

În comunele rurale și în comunele urbane nereședințe președintele secțiunii de votare exercită un drept de poliție generală în cuprinsul întregii comune.

Primăriile comunelor urbane reședințe sunt îndatorate a semnaliza pe strade, înainte de ziua alegerii și în chip vădit, distanța de 500 metri, începând dela intrarea localului de vot.

Art. 67.— Președintele secțiunii de votare, înainte de începerea votării, va lua măsurile de poliție necesare pentru asigurarea intrării în ordine a alegătorilor în sala de vot. Biuroul electoral județean va elibera candidaților cărți de intrare valabile pentru toate secțiunile de votare, iar delegaților și asistenților numai pentru secțiunea la care au fost desemnați.

Art. 68.— Pentru menținerea liniștei și buneii ordine, precum și pentru executarea măsurilor ordonate, președintele va avea la dispoziție forțele militare trimise după cererea și chibzuința președintelui biuroului electoral județean.

El va putea cere direct și alte forțe militare autorităților locale, pe a sa răspundere, în caz de trebuință.

§ 4. *Votul și procedura votării*

Art. 69.— Cetățenii cari au primit cărți de alegători sunt obligați să voteze la secțiunea corespunzătoare domiciliului lor.

Membrii și funcționarii biurourilor secțiunilor de votare, delegați și asistenți, își vor exercita dreptul de vot pe baza cărților de alegător ce posedă la secțiunea la care funcționează. Candidații vor avea dreptul să voteze la oricare din secțiunile circumscripției în care candidatează, chiar dacă certificatul de alegător emană dela altă circumscripțiune.

Candidații, delegații și asistenții, deosebit de cărțile de alegători, vor avea și cărțile speciale, constatând calitatea fiecăruia spre a-și putea îndeplini misiunea lor.

Aceste cărți speciale se vor elibera de președintele biuroului electoral județean cel puțin cu 3 zile înainte de alegere.

Alegătorii cari nu își vor exercita, fără temei legitim, dreptul de vot, se vor pedepsi cu amendă civilă de 500 lei de președintele secțiunii de votare prin chiar procesul verbal dresat de el pentru constatarea încheierii operațiilor.

Amenda alegătorilor din colegiile senatoriale ale consilierilor comunali și județeni și ale Camerelor profesionale va fi de 10.000 lei, fără ca să se poată reduce sub nici un motiv.

Amenzile se vor da toate în folosul comunei unde domiciliază alegătorul condamnat.

Condamnarea pronunțată de președintele secțiunii este executorie dacă nu s'a atacat cu apel la judecătorul circumscripției unde domiciliază alegătorul.

Un extract depe încheierea condamnatorie se va înainta primarilor respectivi de îndată de către președinții biurorilor de votare.

Primarii sunt obligați a afișa numele alegătorilor amendați, constatând data afișerii prin proces-verbal.

Alegătorii amendați au dreptud de apel în contra condamnării la judecătoria respectivă în termen de 5 zile de la afișare.

Apelul se judecă fără alte citațiuni decât afișarea termenului la ușa judecătoriei respective; acest termen nu poate fi mai lung de 10 zile dela primirea apelului.

Hotărîrea se dă fără opoziție. Judecătorii, fie că condamnarea nu s'a apelat, fie că apelul făcut s'a respins, sunt datori a comunica în termen de 10 zile extract perceptorului respectiv pentru incasarea amenzilor.

Art. 70.— Alegătorii împiedicați să-și exercite dreptul de vot vor putea, pentru a preveni condamnarea, să trimeată în scris, în preziua sau în cursul alegerii, președintelui secțiunii de votare unde urmă să voteze, cererea de motivare, întărită cu dovada scrisă a temeiului legitim.

Cererea de motivare se poate prezentă prin oricare alegător votant la acea secțiune.

Președintele, gășind cererea întemeiată, decide motivarea prin rezoluțiune scrisă.

Art. 71.— Alegătorii condamnați vor fi apărați de pe deapsă dacă vor dovedi că nu și-au putut exercită dreptul de vot din cauză de boală sau oricare altă legitimă împiedicare lăsată la aprecierea justiției.

Justificarea se face prin orice dovadă admisă de judecător.

Art. 72.— Alegerile pentru Adunarea deputaților vor dură o singură zi.

Ele vor începe la ora 8 dimineața și vor dură până

la ora 20, între 21 Septembrie și 21 Martie, și de la ora 7 până la ora 20, dela 21 Martie până la 21 Septembrie.

În caz când la ora 20 sunt alegători prezenți pentru a vota, votarea va continua, fără întrerupere, până ce toți alegătorii prezenți vor fi votați. În nici un caz votarea nu va putea trece peste ora 8 a dimineții zilei următoare, când scrutinul va fi închis, în orice caz.

Pentru Senat alegerile vor dura 3 zile și anume:

O zi alegerea senatorilor prin sufragiul care se va face în aceleași condițiuni și va putea dura acelaș timp ca și alegerea deputaților;

O zi alegerea senatorilor de către colegiul consiliilor comunale și județene;

O zi alegerea senatorilor de către membrii Camerelor de comerț, industrie, agricultură, muncă și de către universități.,

Între alegerile de Cameră și Senat va fi cel puțin două zile de repaus.

Art. 73.— Suspendările se hotărăsc de președinte după apreciere, ele neputând depăși două ore în tot cursul zilei și două ore în cursul nopții, fără ca toți membrii biuroului să poată părăsi în acelaș timp sala de votare. Suspendările trebuiesc anunțate prin afiș cu o oră înaintea la ușa localului de vot.

În timpul suspendărilor, asistenții, candidații și delegații vor putea rămâne în sala de votare, iar urnele de votare vor rămâne în aceeaș cameră de votare sub pază permanentă.

Art. 74.— Alegătorii vor veni la vot potrivit publicațiilor în zilele fixate pentru alegeri.

Alegătorii sunt introduși în sala de vot în serii corespunzătoare numărului gheretelor. Fiecare prezintă cartea de alegător președintelui, care îi încredințează buletinul de vot și ștampila pentru votare.

Președintele vizează cu parafa sau sigiliul său pe verso fiecare carte a alegătorului care a votat și o restituie astfel.

Art. 75.— Votul este secret. Alegătorul votează în gheretă închisă, aplicând ștampila care poartă mențiunea votat înăuntrul pătratului care cuprinde lista pe care voiește a o vota.

Îndoarea greșită a buletinului nu atrage nulitatea votului dacă secretul votului este respectat.

Art. 76.— Alegătorul după ce a votat, îndoiește buletinul în patru, astfel ca pagina albă, care poartă sigiliul de control să rămâie în afară.

Președintele va primi buletinul astfel îndoit și după ce se va convinge de existența sigiliului de control, îl va introduce în urnă, având grijă să nu se deschidă.

Când buletinul se va deschide din eroarea președintelui se va da alegătorului un nou buletin.

Stampila încredințată pentru votare se va restitui președintelui odată cu buletinul.

Art. 77.— Fiecare alegător va avea dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. Într'un asemenea caz, dacă persoana contestată știe scrie și ceti, va fi ținută să reproducă iscălitura sub controlul biroului, spre a se putea face comparația.

Dacă persoana nu știe ceti și scrie, se vor lua informațiuni dela alegătorii prezenți din sală sau din afară.

Dovedindu-se contestația întemeiată, președintele va opri dela vot pe alegătorul contestat, va consemna incidentul în procesul-verbal și va trimite cu o adresă autorităților polițienești pe acel contravenient pentru identificarea lui și darea în judecată.

Art. 78.— Alegătorul dare nu va prezintă președintelui buletinul și stampila încredințate pentru a vota, se va pune sub strictă supraveghere, spre a nu comunica cu nimeni până la terminarea alegerii.

Art. 79.— Președintele biroului are dreptul a face să înceteze staționarea anormal prelungită a unui alegător în ghereta de vot.

Art. 80.— Nimeni nu are dreptul a descoperi sau a căuta să descopere secretul votului, nici chiar într'o instrucțiune sau contestațiune judiciară, ori într'o anchetă parlamentară sau de altă natură.

Art. 81.— Indată după închiderea scrutinului, și în aceeași zi, președintele procedează la despuerea lui în fața candidaților, delegaților și a asistenților prezenți. El citește cu glas tare, la deschiderea fiecărui buletin numărul listei care a fost votată, arătând votul candidaților, delegaților sau asistenților prezenți.

Rezultatul se constată în două liste, una ținută de grefier și alta de unul din asistenți, desemnat de președinte.

În aceste liste se vor înscri:

a) Numărul total al votanților;

- b) Numărul voturilor nule sau anulate;
- c) Listele de candidați în ordinea înscrisă în buletin;
- d) Numărul voturilor întrunite de fiecare listă.

Art. 82.— Sunt nule buletinele cari nu poartă pe ele sigiliile sau sigiliul de control aplicat de președinte, acelea prezentate deschise, buletinele îndoite cu listele în afară, acelea cari conțin adause de nume sau expresii, acelea cari nu ar fi din cele imprimare prin îngrijirea autorității judecătorești, care conțin ștergeri de nume din liste, cari vor avea stampile aplicate pe mai multe liste, sau cari conțin semnele evidente ale unei prealabile înțelegeri.

Buletinele care nu poartă sigiliul sau sigiliile de control, acele cari sunt prezentate deschise sau cari vor fi îndoite cu listele în afară, se declară nule de președinte la chiar prezentarea lor. Aceste voturi se socotesc ca neexprimate și nu intră în calculul voturilor. Pentru celelalte anularea se pronunță de președinte la despuerea scrutinului. Acestea din urmă se socotesc exprimate și intră în calculul voturilor. Buletinele anulate se anexează la dosar.

Deasemenea se vor atașa la dosarul alegerii și buletinele contestate în timpul despoerii voturilor și cari n'au fost anulate, cu mențiunea cărei liste au fost atribuite.

Art. 83.— Despuerea scrutinului terminată, președintele secțiunii încheie proces-verbal în dublu exemplar asupra mersului operațiunilor, constatând numărul voturilor întrunite de fiecare listă.

Procesele-verbale se semnează de președinte și se contrasemnează de grefier și de asistenți. Unul din exemplare rămâne secțiunii de votare. Buletinele despoiate se ard, iar cele rămase neîntrebuințate se înapoiază odată cu dosarul alegerii președintelui biuroului central județean.

Lipsa semnăturilor asistenților nu are nici un efect asupra validității procesului-verbal.

Președintele va menționa numai motivele cari i-au împiedecat a semnă.

Art. 84.— Dosarul cuprinzând listele cu numele alegătorilor cari au votat, listele constatând rezultatele, procesele-verbale și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale secțiunii, precum și buletinele anulate și cele contestate se înaintează de președintele secțiunii

până în 24 de ore dela încheierea procesului-verbal prevăzut la art. precedent la biurul electoral județean al circumscripțiunii și se remite președintelui.

Art. 85.— În tot timpul operațiunilor electorale candidații, delegații sau alegătorii pot face contestațiuni asupra acestor operațiuni, cari se vor adresa în scris președinților secțiunilor de vot și înregistră de aceștia, fără a statua asupra lor.

Ele se înaintează biuroului electoral județean al circumscripției, și acesta, la rândul său, odată cu dosarul alegerii circumscripției, le înaintează comisiunii electorale centrale spre a le avea în vedere și cercetă la centralizarea rezultatelor.

§ 5. *Centralizarea rezultatelor. Repartiția mandatelor. Proclamarea aleșilor*

Art. 86.— În alegerile pentru Adunarea deputaților, după primirea rezultatului dela toate secțiunile de votare președintele biuroului electoral județean, ajutat de un greșier și de judecătorul tribunalului desemnat prin sorți în ședință publică conform art. 33, îndată după convocarea corpului electoral, procedează la totalizarea rezultatelor din circumscripție în modul următor:

Va face suma totală a votanților, a buletinelor anulate și a voturilor obținute de fiecare listă în parte.

Aceste totaluri se înscriu în coloane separate în tabolouri conform formularului anexat.

Se deslușește că oricare ar fi numărul candidaților depe o listă, se socotește un singur vot pentru fiecare listă.

Aceste operațiuni se constată printr'un proces-verbal, în care se face mențiune de toate contestațiile primite asupra alegerii.

Procesul-verbal împreună cu tabloul care totalizează rezultatele, precum și cu procesele-verbale ale secțiunilor de votare, însoțite de toate actele referitoare, formând un dosar șnuruit și parafat, se înaintează de îndată președintelui comisiunii centrale electorale depe lângă Ministerul de Justiție.

O copie depe constatarea rezultatului, certificată de președintele biuroului electoral județean, se eliberează,

la cerere, capului fiecărei liste sau persoanei desemnate de el.

Art. 87.— Dacă într'o circumscripție s'a depus numai o singură listă în alegeri generale, votarea se va urmă conform art. 69 și următori și rezultatul se va comunica, de președintele biuroului electoral județean, comisiunii centrale.

Art. 88.— Indată ce s'au primit toate rezultatele din țară, comisiunea procedează la facerea calculului și la proclamarea candidaților aleși.

Art. 89.— Lucrările ce se vor efectua de comisiunea centrală electorală se împart în trei categorii principale :

1. Repartizarea mandatelor grupărilor politice pe țară;
2. Repartizarea mandatelor atribuite fiecărei grupări politice pe circumscripțiuni;
3. Atribuirea mandatelor candidaților din fiecare listă.

Art. 90.— Pentru repartizarea mandatelor grupărilor politice pe țară se vor face următoarele operațiuni:

a) Se totalizează pe țară numărul votanților, al buletinelor anulate și al voturilor întrunite de fiecare grupare politică, după datele ce s'au primit dela biurourile electorale județene.

Comisiunea este în drept să rectifice erorile materiale ce ar constată în totalurile primite dela biurourile electorale județene. Rectificările nu se pot face asupra buletinelor ci numai asupra operațiunilor aritmetice greșite. Această rectificare se va constată și motivă prin încheiere semnată de membrii comisiunii;

b) Se calculează procentul de voturi obținut de fiecare grupare politică față cu numărul total al votanților din întreaga țară.

Gruparea politică care în urma acestui calcul se constată că a întrunit cel mai mare număr de voturi pe țară, dar cel puțin un procent de 40 la sută față de celelalte grupări, se declară grupare majoritară, iar celelalte grupări minoritare.

Nu se declară nici o grupare majoritară în cazul când nici una din ele n'a obținut acest procent de voturi, precum și în cazul când două grupări cari au obținut cele mai multe voturi au paritate de procente;

c) Se calculează procentele de vot obținute în fiecare

circumscripție electorală de fiecare grupare politică, față de numărul total al votanților din circumscripțiune.

Procentele astfel obținute se înscriu în ordine descrescândă și în coloane deosebite pentru fiecare din ele.

Dacă sunt circumscripții cu procente egale, se preferă în ordine acelea cari au cel mai mare număr de voturi.

Art. 91.— Dacă grupările politice cari s'au stabilit astfel că sunt minoritare pe țara întreagă au obținut totuși în unele circumscripțiuni majoritatea absolută a voturilor, ele vor dobândi în aceste circumscripțiuni un număr de mandate proporțional cu procentul de voturi ce au față de totalul voturilor exprimate din circumscripția respectivă, chiar dacă pe țara întreagă nu au întrunit procentul de 2 la sută din voturile exprimate.

Acest calcul se face înmulțindu-se numărul mandatorilor de atribuit în circumscripție cu procentul de voturi obținut; fracțiunile zecimale mai mari ca 0,5 se întregesc la o unitate, iar cele egale sau mai mici ca 0,50 se suprimă.

Voturile ce au avut în aceste circumscripțiuni grupările minoritare se scad din totalul voturilor obținute pe țară de aceste grupări.

Art. 92.— Din numărul total al mandatelor stabilit prin lege pe țara întreagă se deduc mandatele atribuite grupărilor minoritare în circumscripțiunile unde acestea au întrunit majoritatea absolută, chiar dacă pe întreaga țară nu au întrunit procentul de 2 la sută.

Ceeace rămâne din numărul total al mandatelor după aceste deducțiuni se repartizează grupărilor politice pe țară, după distincțiunile de mai jos.

Art. 93.— Repartizarea mandatelor rămase după scăderile prevăzute la art. 92, pe grupări politice și pe țară, se va face în modul următor:

Se dă mai întâiu grupării majoritare jumătate din numărul acestor mandate.

Cealaltă jumătate se împarte între toate grupările, inclusiv cea majoritară, proporțional cu procentele de voturi obținute de fiecare din ele.

În cazul când nu s'a declarat nici o grupare majoritară, mandatele se împart între toate grupările proporțional cu procentul de voturi obținut de fiecare din ele.

În calculele de mai sus se va ține seamă de regula de la art. 91, alin. 2.

Art. 94.— Repartizarea mandatelor atribuite fiecărei grupări politice pe circumscripțiuni se face astfel :

Mandatele atribuite fiecărei grupări minoritate se repartizează pe circumscripții electorale listelor respective după ordinea procentelor de voturi.

Mandatele atribuite grupării majoritare se repartizează pe circumscripții după ce s'a scăzut din numărul mandatelor fixate prin lege, pentru fiecare circumscripțiune, mandatele atribuite grupărilor politice minoritare.

Grupărilor politice minoritare cari au întrunit pe țară un procent de voturi mai mic de 2 la sută din numărul total al voturilor nu li se repartizează nici un mandat.

Art. 95.— Atribuirea mandatelor candidaților de pe fiecare listă se face în ordinea înscrierii lor. Candidații nealeși se proclamă supleanții listelor respective.

Art. 96.— Comisiunea centrală este datoare a termina operațiunile acestea în termen de cel mult 8 zile dela efectuarea alegerii pentru Adunarea deputaților.

Ea constată prin încheierea semnată de toți membrii rezultatul general, stabilind numele candidaților aleși pe întreaga țară și al supleanților lor.

Rezultatul general și repartizarea mandatelor se va publica prin „Monitorul Oficial”.

Art. 97.— În caz de vacanță, din orice cauză supleanții fiecărei liste, dacă mai sunt eligibili în acel moment, sunt chemați, în ordinea, în care figurează pe liste, să înlocuiască pe titularii listei respective.

Art. 98.— Alegeri parțiale pentru Adunarea deputaților nu se fac decât în următoarele cazuri :

a) Când adunarea invalidează o alegere dintr'o circumscripțiune;

b) Când nu mai sunt supleanți cari să înlocuiască pe titularii listei cari au pierdut mandatul din orice cauze.

În acest din urmă caz, alegerea parțială nu se mai face dacă vacanța s'a produs în cursul ultimei sesiuni a legislaturii.

În caz de alegeri parțiale centralizarea rezultatelor și proclamarea aleșilor se face de biuroul electoral județean, care proclamă alese listele sau candidații cari au întrunit cel mai mare număr de voturi.

Art. 99.— Reprezentarea minorității nu se aplică la alegerile pentru Senat.

Biurourile electorale județene îndată ce se găsesc în

posesiunea rezultatelor dela toate secțiunile, procedează la totalizarea voturilor obținute de fiecare listă în parte și atribue mandatele de senator pe baza majorității relative listei care a obținut cele mai multe voturi.

Dacă sunt liste cu voturi egale, se trage la sorți lista care trebuie proclamată aleasă.

Dacă alegerea s'a făcut pentru un singur loc de senator, se totalizează voturile obținute de fiecare candidat și mandatul de senator se atribue pe baza majorității relative candidatului care a obținut cel mai mare număr de voturi.

Vacanțele se completează prin alegeri parțiale, afară de acelea cari se produc în ultima sesiune a legislaturii.

Art. 100.— În termen de 24 ore dela primirea rezultatelor dela secțiunile de votare, biroul central electoral va aduce la cunoștința publică rezultatul general al alegerii din circumscripție pentru toate categoriile de senatori și pentru alegerile de deputați în cazurile prevăzute de art. 99.

Aceasta se va face prin „Monitorul Oficial”, prin ziare și prin publicațiuni ce se vor afișa la toate judecătoriile la prefectura județului, la toate primăriile comunelor urbane și rurale și la sediul Camerelor profesionale pentru alegerile respective.

Art. 101.— La alegerea de senator universitar, lucrările prevăzute la articolul precedent se îndeplinesc de către președintele biroului respectiv, adică de rectorul Universității asistat de secretarul general al Universității.

Votarea se face prin buletine scrise de mână. Mandatul se atribuie de președintele biroului candidatului care a obținut cel mai mare număr de voturi. În caz de paritate se procede prin tragere la sorți; votarea începe la 9 dimineata și va dură până la ora 17. Rezultatul se comunică biroului central electoral împreună cu dosarul alegerii, care se va înainta de acesta Senatului.

Art. 102.— Operațiunile fiecărei alegeri sunt supuse controlului superior al Adunării respective.

Când Adunarea constată o eroare de calcul va rectifica eroarea și va atribui mandatul candidaților în drept.

CAPITOLUL VII

Penalități

Art. 103.— Orice funcționar administrativ, judecătoresc, comunal sau județean, precum și orice persoană investită cu vreuna din atribuțiunile puterii publice, care va neglija de a îndeplini vreuna din îndatoririle sau serviciile ce-i sunt impuse prin această lege, se va pedepsi cu amendă dela 200 până la 2.000 lei și cu pierderea dreptului de a mai ocupa funcțiuni publice pe termen de 2 ani.

Art. 104.— Acei ce vor încerca să dobândească cărți de alegător sub nume fals sau în virtutea unor drepturi pe cari știu că nu le au, precum și acei cari cu știința lor vor fi ascuns vre-o incapacitate din cele prevăzute în legea de față, se vor pedepsi cu amendă dela 500 până la 2.000 lei.

Judecătorii, sau orice alt funcționar, cari vor fi eliberat cărți de alegător vreunei persoane care nu este înscrisă în listele electorale, sau vor fi omis cu rea credință sau vor fi refuzat să elibereze asemenea cărți cetățenilor înscriși pe liste, se vor pedepsi cu închisoare de la 15 zile la 3 luni și cu amendă dela 500 până la 2.000 lei.

Cu aceeaș pedeapsă se vor pedepsi și primarii, iar în comunele rurale și notarii, cari au falsificat listele electorale cu bună știință, introducând în ele persoane ce nu au calitatea cerută de lege.

Art. 105.— Cei ce vor votă în virtutea unei cărți eliberate în unul din cazurile prevăzute la articolul precedent, se vor pedepsi cu închisoare dela 15 zile la trei luni și cu amendă dela 500 până la 2.000 lei.

Art. 106.— Se va pedepsi cu aceeaș pedeapsă:

a) Acel care va încerca să dobândească cărți de alegător și în alte circumscripții decât aceea a domiciliului său real;

b) Acel care va încerca să voteze în două sau mai multe circumscripții;

c) Acel care se va prezentă cu cartea unui alt alegător și va votă sau va încerca să voteze, precum și acel care va ajută să se comită fraudă, împrumutând cartea sa.

Art. 107.— Președinții biourilor cari, cu rea credință vor fi refuzat de a primi un alegător să voteze, se vor pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și a fi eligibili dela 1 până la 2 ani și cu amendă dela 1.000 până la 3.000 lei.

Art. 108.— Membrii biourilor cari, fără motiv justificat, nu se vor prezenta pentru a începe operațiunile electorale la ora fixată de lege, se vor pedepsi cu amendă dela 500 până la 1.000 lei.

Dacă, din cauza absenței lor nejustificate, s'a amânat alegerea, pedeapsa va fi închisoarea dela o lună până la 6 luni și amendă dela 1.000 până la 2.000 lei.

Art. 109.— Membrii biourilor cari se vor fi întrunit și vor fi procedat la alegere într'un alt local decât cel destinat în acest scop se vor pedepsi cu închisoare dela o lună până la 6 luni și cu amendă dela 1.000 până la 2.000 lei.

Art. 110.— Membrii biourilor cari refuză de a subscrie actele alegerii se vor pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și de a fi eligibili, dela o lună până la 6 luni și cu amendă dela 1.000 până la 2.000 lei.

Art. 111.— Dacă cel însărcinat a primi, a număra, sau despoia buletine, va fi sustras, adăugat sau alterat buletinele sau va fi cetit alte nume decât cele scrise într'insele, se va pedepsi cu închisoare dela o lună până la 6 luni și cu amendă dela 1.000 până la 2.000 lei și cu interdicția pe timp mărginit.

Art. 112.— Cei cari vor intra cu arme în sala alegerii se vor pedepsi cu închisoare dela 15 zile la o lună și cu amendă dela 50 la 500 lei.

Art. 113.— Dacă rezultatul unei alegeri nu s'ar putea proclama din cauză că membrii biourului refuză de a subscrie actele alegerii, aceștia se vor pedepsi cu închisoare dela o lună la 6 luni și cu amendă dela 3.000 la 30.000 lei.

Art. 114.— Acel care se va dovedi că a cumpărat voturi sau abțineri dela vot, precum și acei ce și-au vândat votul lor, se vor pedepsi cu închisoare dela 3 luni la un an și cu amendă dela 500 la 5.000 lei și cu interdicția pe timp mărginit.

Art. 115.— Acei cari, prin lovituri, sau violențe vor fi influențat votul unui alegător sau îl vor fi pus în pozițiune de a se abține dela vot, se vor pedepsi cu închisoare

dela o lună până la 3 luni și cu amendă dela 500 la 2.000 lei.

Art. 116.— Oricine, prin ultraj sau violențe asupra biu-roului electoral sau asupra unui membru, va fi întărziat sau împiedicat operațiunile electorale, se va pedepsi cu închisoare dela o lună la 6 luni și cu amendă dela 100 până la 1.000 lei.

Art. 117.— Răpirea sau luarea urnei, care conține voturi nedespoiate, răpirea sau sustragerea dosarelor referitoare la alegere se va pedepsi cu închisoare dela 2 la 5 ani și cu amendă de 1.000 la 5.000 lei.

Art. 118.— Violarea scrutinului, adăugirea, sustragerea sau înlocuirea buletinelor de vot din urnă, fie înainte de votare, fie în timpul votării, fie în timpul despoierii, de către membrii biuroului sau de către agenții forței publice însărcinați cu paza urnei sau de către oricine altul, se va pedepsi cu închisoare dela 5 la 10 ani și cu amendă dela 1.000 la 10.000 lei.

Art. 119.— În toate cazurile prevăzute în legea de față se va putea aplica și pierderea dreptului de a fi alegător și eligibil până la maximum de 5 ani.

Art. 120.— Acțiunea publică și cea privată se prescrie în termen de patru luni dela proclamarea rezultatului alegerii.

Art. 121.— Manifestele și publicațiunile electorale, cari nu conțin instigațiuni contra ordinii și siguranței Statului sau calomnii, nu se pot împiedică a fi afișate pe străzi și în piețele publice.

Cei cari intenționează le vor distruge se vor pedepsi cu amendă dela 500 până la 2.000 lei.

Art. 122.— În caz când Ministerul public n'ar lua inițiativa, 20 alegători au dreptul de a intentă și susține acțiunea publică pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor.

Art. 123.— Delictele prevăzute prin legea de față se vor judecă de către jurați, afară de cele săvârșite de funcționarii publici, cari vor fi deferite instanțelor ordinare.

CAPITOLUL VIII

Dispozițiuni finale

Art. 124.— Deputatul sau senatorul ales în mai mult de

o circumscripție în aceeaș Adunare, este dator a declara opțiunea sa pentru circumscripțiunea pe care voește a o reprezenta, până în zece zile dela verificarea titlurilor.

De nu va fi declarat opțiunea sa în acest termen, Adunarea va decide prin vot în care circumscripție va rămâne.

Deputatul sau senatorul ales în ambele Corpuri legiuitoare este dator a declara opțiunea sa în acelaș termen pentru Adunarea din care voiește a face parte.

De nu va fi făcut opțiunea în acest termen se va socoti ales în Adunarea ale cărei alegeri nu au avut loc în urmă.

Locurile de deputat rămase vacante se atribuie de președinte candidaților depe listele respective cari nu au fost proclamați.

Dacă se găseș asemenea candidați sau dacă e vorba de locuri de senator, corpul electoral se convoacă pentru o nouă alegere în termen legal.

Art. 125.— Pentru locul de senator, rămas vacant prin opțiune, moarte, demisiune sau altă cauză, corpul electoral al circumscripției respective va fi convocat în termen de două luni cel mai târziu din ziua declarării vacanței.

Art. 126.— Demisiunea membrilor Corpurilor legiuitoare se va da numai către Corpurile respective.

Art. 127.— Incetează de a mai avea exercițiul mandatului lor deputații sau senatorii cari vor pierde vreuna din condițiile cerute pentru a fi eligibil sau care vor fi trecut în alt partid politic decât acela pe lista căruia vor fi fost aleși. Aeastă măsură nu se aplică parlamentarilor aleși în cartele electorale pe țară sau circumscripții.

Adunarea deputaților sau Senatul se rostește asupra pierderii calității de deputat sau senator.

Medicii cari, exercitând mandatul de deputat sau senator, au demisionat din funcțiile lor, revin de drept la locurile lor, dacă acestea, la expirarea mandatului, sunt vacante.

Art. 128.— Până la întocmirea listelor electorale permanente, conform art. 13 și următorii, alegerile, în baza legii de față, pentru Adunarea deputaților se vor face depe listele electorale comunale rămase definitive în cursul anului 1926.

Pentru Senat judecătorii vor extrage din aceste liste pe toți acei alegători cari au vârsta dela 40 ani împliniți în sus, precum pe cei prevăzuți de art. 132, și vor forma astfel listele de alegători senatoriali din circumscripția lor.

Primarii vor da de urgență orice lămuriri le vor cere judecătorii în îndeplinirea acestei operațiuni pentru dovedirea vârstei.

Judecătorii nu vor putea face însă nici o înscriere din nou și se vor mărgini numai a constata pe cei cuprinși în listele de comună cari îndeplinesc aceste condițiuni.

Judecătorii sunt îndatorați a începe această operațiune îndată după promulgarea legii și a o termina în cel mult zece zile.

Indată ce aceste operațiuni au fost terminate, judecătorii vor comunica biuoului electoral județean numărul de alegători pentru Cameră și Senat, conform art. 17.

Pentru alegerile senatoriale ale colegiilor compuse din consilieri comunali și județeni și din membrii Camerelor profesionale se va urma conform art. 20.

Imprimarea și distribuirea cărților de alegător pentru aceste prime alegeri se va face, în acelaș mod ca și pentru celelalte alegeri, după cum se arată în cuprinsul legii în articolele respective.

Aceste liste electorale astfel alcătuite și cărțile de alegător eliberate în baza lor nu sunt permanente. Acelea cari vor deveni permanente sunt listele cari se vor alcătui conform art. 13 și următorii din lege și cărțile de alegător cari se vor elibera pe baza lor. Fotografia nu se va cere pentru cărțile de alegători din orașe, eliberate pe baza acestor liste provizorii.

Art. 129.— Toate cheltuelile pentru confecționarea listelor electorale, imprimarea cărților de alegător și a oricăror publicațiuni făcute de autorități în baza acestei legi în afară de tipărirea buletinelor sunt în seama Ministerul de Interne.

Tot în sarcina Ministerului de Interne sunt plata diurnelor a magistraților și a funcționarilor cari au diferite însărcinări cu prilejul alegerilor, precum și întreținerea și transportul lor și a trupelor și misiile acestora, materialul necesar operațiunilor electorale, gherete, stampile, urne, etc.

Art. 130.— Toate termenele prevăzute în legea de față se socotesc pe zile libere. Când termenul va expiră într'o zi de Duminică sau de sărbătoare se va prelungi pentru cea dintâiu zi lucrătoare.

Art. 131.— Toate cererile și actele în materie electorală sunt scutite de taxe de timbru și înregistrare.

Art. 132.— Cetățenii sub vârsta de 40 ani, cari la promulgarea acestei legi se găseau înscriși ca alegători pentru Senat în virtutea art. 5 din decretul-lege electorală Nr. 3.402 din 14 Noembrie 1918 în Vechiul Regat și Băsarabia, își păstrează și în viitor drepturile de alegători la Senat și vor fi înscriși ca atari în listele electorale respective.

Art. 133.— Durata Parlamentului este 4 ani, socotindu-se dela data convocării Corpurilor legiuitoare.

Art. 134.— Legile și regulamentele contrare legii de față sunt și rămân abrogate.

T A B L O U

De numărul deputaților din întreaga țară, repartizați pe județe, aleși de toți cetățenii români majori în înscriși în listele electorale, prin vot universal, egal, direct, obligator și secret și pe baza reprezentării minorității

JUDEȚUL	No. deputaților aleși	JUDEȚUL	No. deputaților aleși
Alba	5 cinci	Neamțu	4 patru
Arad	9 nouă	Odorhei	4 patru
Argeș	6 șase	Olt	4 patru
Bacău	6 șase	Orhei	6 șase
Bălți	6 șase	Prahova	8 opt
Bihor	9 nouă	Putna	5 cinci
Botoșani	5 cinci	Râmnicu-Sărat	4 patru
Brăila	6 șase	Roman	4 patru
Brașov	3 trei	Romanați	6 șase
Buzău	6 șase	Rădăuți	4 patru
Cahul	4 patru	Sălaj	6 șase
Caliacra	4 patru	Satu-Mare	6 șase
Câmpulung	2 doi	Severin	6 șase
Cernăuți	6 șase	Sibiu	5 cinci
Carăș	5 cinci	Someș	5 cinci
Cetatea-Albă	7 șapte	Soroca	6 șase
Ciuc	3 trei	Storojineț	3 trei
Cluj	6 șase	Suceava	3 trei
Constanța	5 cinci	Târnava-Mare	4 patru
Covurlui	7 șapte	Târnava-Mică	4 patru
Dâmbovița	6 șase	Timiș-Torontal	10 zece
Dolj	10 zece	Tecuci	4 patru
Dorohoi	4 patru	Teleorman	6 șase
Durostor	4 patru	Tighina	5 cinci
Făgăraș	3 trei	Trei-Scaune	3 trei
Fălciu	4 patru	Tulcea	4 patru
Fălțiceni	4 patru	Turda	4 patru
Gorj	5 cinci	Tutova	5 cinci
Hotin	5 cinci	Vaslui	4 patru
Hunedoara	9 nouă	Vâlcea	5 cinci
Ialomița	6 șase	Vlașca	6 șase
Iași	8 opt	Total trei sute optzeci și șapte	387
Ilfov	20 douăzeci		
Ismail	4 patru		
Lăpușna	8 opt		
Maramureș	4 patru		
Mehedinți	7 șapte		
Mureș	6 șase		
Muscel	4 patru		
Năsăud	3 trei		

T A B L O U

De numărul senatorilor din întreaga țară, repartizați pe județe, aleși prin vot obligator, egal, direct și secret de cetățenii români dela vârsta de 40 ani împliniți

JUDEȚUL	No. senatorilor aleși	JUDEȚUL	No. senatorilor aleși
Alba	1 unu	Orhei	2 doi
Arad	3 trei	Prahova	3 trei
Argeș	1 unu	Putna	1 unu
Bacău	2 doi	Râmnicu-Sărat	1 unu
Bălți	2 doi	Roman	1 unu
Bihor	4 patru	Romanși	1 unu
Botoșani	1 unu	Rădăuți	2 doi
Brăila	1 unu	Sălaj	2 doi
Brașov	1 unu	Satu-Mare	1 unu
Buzău	2 doi	Severin	2 doi
Cahul	1 unu	Sibiu	1 unu
Caliacra	1 unu	Someș	2 doi
Câmpulung	1 unu	Soroca	2 doi
Cernăuți	2 doi	Storoiineț	1 unu
Caras	2 doi	Suceava	1 unu
Cetatea-Albă	2 doi	Târnava-Mare	1 unu
Ciuc	1 unu	Târnava-Mică	1 unu
Cluj	2 doi	Timiș-Torontal	4 patru
Constanța	1 unu	Tecuci	1 unu
Covurlui	1 unu	Telorman	2 doi
Dâmbovița	2 doi	Tighina	1 unu
Doj	4 patru	Trei-Scaune	1 unu
Dorohoi	1 unu	Tulcea	1 unu
Durostor	1 unu	Turda	1 unu
Făgărași	1 unu	Tutova	1 unu
Fălciu	1 unu	Vaslui	1 unu
Fălțiceni	1 unu	Vâlcea	1 unu
Gorj	1 unu	Vlașca	2 doi
Hotin	1 unu		
Hunedoara	3 trei	Total una sută trei-	
Ialomița	1 unu	sprezece	113
Iași	2 doi		
Ilfov	7 șapte		
Ismail	1 unu	In fiecare din județe peste nu-	
Lăpușana	3 trei	mărul senatorilor notați mai sus,	
Maramureș	1 unu	cari sunt aleși prin votul uni-	
Mehedinți	2 doi	versal, se mai adaugă câte un	
Mureș	2 doi	senator de fiecare județ, ales	
Muscel	1 unu	de consiliile comunale și jude-	
Năsăud	1 unu	țene, sau în total în plus 71 de	
Neamțu	1 unu	senatori.	
Odorhei	1 unu		
Olt	1 unu		

Tablou de numărul senatorilor aleși de membrii Camerilor de comerț și industrie din întreaga țară, repartizați pe circumscripții electorale

Circumscripțiile Electorale	NUMĂRUL senatorilor		
	Secțiunea de comerț	Secțiunea de industrie	
Circumscripția I electorală cu reședința în Iași	1	1	Cernăuți, Suceava, Storojinet, Câmpulung, Rădăuți, Dorohoi, Botoșani, Hotin, Soroca, Bălți, Lăpușna, Tighina, Roman, Fălțiceni, Vaslui, Fălciu, Neamțu, Bacău, Orhei, Iași.
Circumscripția II electorală cu reședința în Galați	1	1	Cetatea-Albă, Ismail, Cahul, Tulcea, Constanța, Putna, Tecuci Tutova, Covurlui, Brăila, R.-Săral Trei-Scaune, Buzău, Ialomița, Caliacra, Durostor, Ciuc.
Circumscripția III electorală cu reședința în București.	1	1	Ilfov, Prahova, Brașov, Muscel, Dâmbovița, Vlașca, Teleorman, Argeș, Olt, Vâlcea, Romauați, Dolj, Mehedinți, Gorj, Sibiu, Caraș, Severin, Timiș-Torontal.
Circumscripția IV electorală cu reședința în Cluj	1	1	Alba, Arad, Bihor, Cluj, Făgăraș, Huniedoara, Maramureș, Mureș, Năsăud, Odorhei, Sălaj, Satu-Mare, Someș, Târnavă-Mare, Târnavă-Mică, Turda.

Tablou de numărul senatorilor aleși de membrii Camerelor de agricultură, repartizați pe circumscripții electorale

Circumscripțiile electorale	Numărul senatorilor aleși	
Circumscripția I electorală cu reședința în Iași . .	1	Cernăuți, Suceava, Storojinet, Câmpulung, Rădăuți, Dorohoi, Botoșani, Hotin, Soroca, Bălți, Lăpușna, Tichina, Roman, Fălțiceni, Vaslui, Fălciu, Neamț, Bacău, Orhei, Iași.
Circumscripția II electorală cu reședința în Galați .	1	Cetatea-Albă, Ismail, Cahul, Tulcea, Constanța, Putna, Tecuci, Tutova, Covurlui, Brăila, R.-Săralt, Trei-Scaune, Buzău, Ialomița, Caliacra, Durostor, Ciuc.
Circumscripția III electorală cu reședința în București.	1	Ilfov, Prahova, Brașov, Muscel, Dâmbovița, Vlașca, Teleorman, Argeș, Olt, Vâlcea, Romanai, Dolj, Mehedinți, Gorj, Sibiu, Caraș, Severin, Timiș-Torontal.
Circumscripția IV electorală cu reședința în Cluj. .	1	Alba, Arad, Bihor, Cluj, Făgăraș, Huniedoara, Maramureș, Mureș, Năsăud, Odorhei, Sălaj, Satu-Mare, Someș, Târnavă-Mare, Târnavă-Mică, Turda.

Tabloul de numărul senatorilor aleși de membrii Camerilor de muncă, repartizați pe circumscripții electorale

Circumscripțiile electorale	No. senatorilor aleși	
Circumscripția I electorală cu reședința în Iași .	1	Cernăuți, Suceava, Storojineț, Câmpulung, Rădăuți, Dorohoi, Botoșani, Hotin, Soroca, Bălți, Lăpșuna, Tighina, Roman, Fălticeni, Vaslui, Fălcu, Neamțu, Bacău, Orhei, Iași.
Circumscripția II electorală cu reședința în Galați.	1	Cetatea Albă, Ismail, Cahul, Tulcea, Constanța, Putna, Tecuci, Tutova, Covurlui, Brăila, R.-Sărat, Trei Scaune, Buzău, Ialomița, Caliacra, Durostor, Ciuc.
Circumscripția III electorală cu reședința în București	1	Ilfov, Prahova, Brașov, Muscel, Dâmbovița, Vlasca, Teleorman, Argeș, Olt, Vâlcea, Romanați, Dolj, Mehedinți Gorj, Sibiu, Caraș, Severin, Timiș-Torontal.
Circumscripția IV electorală cu reședința în Cluj	1	Alba, Arad, Bihor Cluj, Făgăraș, Hunedoara, Maramureș, Mureși, Năsăud, Odorhei, Sălaj Satu-mare, Someș, Târnăva-Mare, Târnăva-Mică, Turda.

Tabloul de numărul senatorilor aleși de Universități

Universitățile	Numărul senatorilor aleși
București	1
Cernăuți	1
Cluj	1
Iași	1

Tabloul de numărul senatorilor de drept repartizați pe categorii

CATEGORIILE	No. mandatorilor de fiecare categorie
Moștenitorul Tronului	1
Patriarhul	1
Mitropoliții țării (ortodocși și greco-catolici)	5
Episcopii eparhioți ai Bisericilor ortodoxe și greco-catolice	17
Capii confesiunilor recunoscute de Stat	—
Reprezentantul suprem al Musulmanilor	1
Președintele Academiei Române	1

Județul
Comuna

Registrul electoral conform art. 14

Formular No. 1
Conform art. 14

No. de ordine	Numele de familie în ordine alfabetică și pronumele alegătorilor	Domiciliul	Anul nașterii	Profesiunea	Alegător la Cameră	Alegător la Senat	No. cărții de judecată cu care a fost înscris	Observațiuni

ROMANIA

Județul
Judecătoria

Carte de Alegător No.*

Pentru și pentru

Noi, Judecătorul,
certificăm că D-l
domiciliat în, născut la
....., de profesiune.....
este alegător..... și

Eliberat azi

Judecător,

Grefier,

DOVADĂ)**

Subsemnatul
declar că astăzi....., luna.....
anul....., am primit cartea de
alegător No....., pentru..... și
pentru....., drept care dau
această dovadă.

Semnătura alegătorului

*) Numărul cărții de alegător va co-
respunde cu numărul de ordine din
registrul electoral.

**) In cazul când nu se va da în
primirea titularului, se va dresa pro-
ces-verbal pe verso cotorului.

ROMANIA

Județul
Judecătoria

Carte de alegător No.*

Pentru și pentru

Noi, Judecătorul....., certificăm că
D-l domiciliat în.....,
născut la..... de profesiune....., este
alegător..... și....., fiind
înscris în registrul electoral la No.....
și votează în secțiunea.....

Eliberat azi....., luna..... 192.....

Judecător,

Grefier,

Semnătura alegătorului

*) Pe versul acesteia Președintele Biroului e-
lectorat va pune viza: „votat la alegerea pentru
senatori de la
„Votat la alegerea pentru deputat de la.....”.

Formular No. 3
Conform art. 18

Județul.....

Lista electorală

Conform art. 20, pentru alegătorii, consilieri comunali și județeni,
cari aleg câte un senator pentru fiecare județ

No. de ordine	Numele și pronumele alegătorilor*)	Domiciliul	Consilier județean	Consilier comunal	Comuna în care este ales consilier în ordine alfabetică	No. cărții de judecată cu care a fost înscris	Observațiuni

*) Se vor înscri în fruntea listei consilierii județeni aleși, în ordine alfabetică, apoi consilierii aleși, grupați pe comune, așezate în ordine alfabetică.

ROMÂNIA

Prefectura județului.....

Carte de alegător No. 1.....

Noi,.....
certificăm că D-1
domiciliat în....., consilier ²⁾.....
ales în ³⁾....., este alegător la
Senat conform art. 18.

Eliberat azi,....., luna....., 192.....
Președinte al biroului electoral județean,

D O V A D Ă ¹⁾

Subsemnatul, declar
că astăzi....., luna.....,
anul..... am primit cartea de
alegător No., pentru.....,
drept care am dat această do-
vadă.

Semnătura alegătorului,

In cazul când nu se va da în
primirea titularului se va dresa
proces-verbal pe verso cotorului.

¹⁾ No. corespunde cu No. din regis-
trul electoral respectiv.

²⁾ Se va arăta dacă este consilier
județean sau comunal.

³⁾ Se va arăta județul sau comuna
unde este ales.

ROMÂNIA

Prefectura județului Cluj.....

Formular No. 4
Conform art. 18Carte de alegător ¹⁾.....

Noi,..... certificăm, că D-1
domiciliat în....., consilier.....
ales în..... fiind înscris în lista electo-
rală respectivă la No....., este alegă-
tor la Senat, conform art. 18, și votează
în secțiunea.....

Eliberat azi,....., luna....., 19.....

Președinte al biroului electoral județean,

Semnătura alegătorului,

LISTĂ ELECTORALĂ

conform art. 20, cuprinzând pe alegătorii membrii Camerilor de industrie și comerț, secția Comerțului cari aleg un senator

No. de ordine	NUMELE ȘI PRNUMELE alegătorilor *)	Domiciliul	Profesiunea	Arătarea Ca- merei din care face parte pe județe	No. hotărârii cu care a fost inscris	Observațiuni

*) Alegătorii se vor înscrie grupați pe fiecare județ, în ordinea alfabetică a județelor din circumscripție.

LISTĂ ELECTORALĂ

conform art. 20, cuprinzând pe alegătorii, membrii Camerelor de industrie și comerț, secția comercială, cari aleg un senator

No. de ordine	NUMELE ȘI PRNUMELE alegătorilor *)	Domiciliul	Profesiunea	Arătarea Ca- merei din care face parte, pe județe	No. hotărârii cu care a fost inscris	Observațiuni

*) Alegătorii se vor înscrie grupați pe fiecare județ, în ordinea alfabetică a județelor din circumscripție.

ROMÂNIA

Circumscripția

A

Camerelor de Industrie și Comerț

Carte de Alegător No.*.....

Noi,

certificăm că D-1
 membru al Camerei de Industrie
 și Comerț Secția**)
 domiciliat în
 de profesieune
 este alegător la Senat, conform
 art. 19.

Eliberat azi, luna 192.....

D O V A D Ă¹⁾

Subsemnatul
 declar că astăzi, luna
 anul 19....., am primit cartea de
 alegător No., drept care
 am dat această dovadă.

Semnătura alegătorului,

*) No. corespunde cu No. din lista electorală respectivă.

**) Se va arăta dacă face parte din secția industrială sau comercială.

1) In cazul când nu se va da în primirea titularului se va dresa proces-verbal pe verso cotorului.

ROMÂNIA

Circumscripția

A

Camerelor de Industrie și Comerț

Carte de Alegător No.

Noi,

certificăm că D-1

membru al Camerei de Industrie și Co-
 merț, Secția, domiciliat în

....., de profesieune

fiind înscris în lista electorală respectivă

la No., este alegător la Senat, con-

form art. 19, și votează în secțiunea

Eliberat azi, luna 192.....

Semnătura alegătorului,

Formular No. 8

Conform art. 19

Circumscripția
 Listă Electorală conform art. 20, cuprinzând pe alegătorii membrii ai
 Camerelor de muncă, cari aleg un senator

No. de ordine	Numele și Prenumele alegătorilor *)	Domiciliul	Profesiunea	Arătarea Camerei din care face parte pe județe	No. hotărârii cu care a fost înscris	Observațiuni
.....
.....
.....

*) Alegătorii se vor înscrie grupați pe fie care județ în ordinea alfabetică a județelor din circumscripție.

ROMANIA

Circumscripția..... a
Camerelor de Muncă

Carte de alegător No.*.....

Noi,.....
certificăm că D-l.....
membru al acestei Camere de
Muncă, domiciliat în.....
de profesiune.....
este alegător la Senat, conform
art. 19.

Eliberat azi....., luna..... 192.....

Președinte al biroului electoral Județean

D O V A D Ă ¹⁾Subsemnatu.....
declar că astăzi..... luna.....
anul 19....., am primit cartea de
alegător No., drept care am
dat această dovadă.

Semnătura alegătorului,

*) No. corespunde cu No. din lista
electorală respectivă.¹⁾ În cazul când nu se va da în pri-
mirea titularului se va drasa proces-
verbal pe verso cotorului.

ROMANIA

Circumscripția..... a
Camerelor de Muncă

Carte de alegător No.....

Noi,.....
certificăm că D-l....., membru al
acestei Camere, domiciliat în.....
de profesiune....., fiind înscris în
lista electorală respectivă la No.
este alegător la Senat, conform art. 19,
și votează în secțiunea.....

Eliberat azi....., luna..... 192.....

Președinte al biroului electoral Județean,

Semnătura alegătorului,

Circumscripția.....

Formular No. 10
Conform art. 19Listă electorală conform art. 20, cuprinzând pe alegătorii membri ai
Camerei de agricultură, cari aleg un senator

No. de ordine	Numele și pronumele alegătorilor *)	Domiciliul	Profesiunea	Arătarea Camerei din care face parte pe județe	No. hotărării cu care a fost în- scris	Observații
.....
.....
.....
.....

*) Alegătorii se vor înscrie grupați pe fiecare județ, în ordinea alfabetică a ju-
dețelor din circumscripție.

ROMANIA

Circumscripția a
Camerilor de Agricultură

Carte de alegător No *.....

Noi,
din

certificăm că D-l
membru al acestei Camere, do-
miciliat în
de profesiune
este alegător la Senat, conform
art. 19.

Eliberat azi, luna,
192.....

Președinte al biroului electoral județean

D O V A D Ă¹⁾

Subsemnatul,
declar că azi luna
anul 19....., am primit cartea de
alegător No., drept care
am dat această dovadă

*) No. corespunde cu No. din lista
electorală respectivă.

¹⁾ În cazul când nu se va da în pri-
mirea titularului se va dresa proces-
verbal pe versu cotorului.

ROMANIA

Circumscripția a
Camerelor de Agricultură

Carte de alegător No.....

Noi,
certificăm că D-l
membru al acestei Camere domiciliat
în, de profesie-
siune

fiind înscris în lista electorală respectivă
la No. este alegător la Senat, con-
form art. 19, și votează în secțiunea

Eliberat azi, luna 192.....

Președinte al biroului electoral județean,

Semnătura alegătorului,

TABLA DE MATERII

Pagina

Expunerea de motive a ministrului	6
Raportul d-lui Senator C. D. Dimitriu	13
Raportul d-lui Deputat I. Th. Florescu.	17

Legea electorală pentru Adunarea Deputaților și Senat

Cap. I. Compunerea adunărilor, convocarea corpului electoral	31
Cap. II. Listele electorale. Cărțile de alegător. Exercițiul dreptului de vot. Electorat și eligibilitate	36
Cap. III. Incapacități. Nedemnități. Incompatibilități.	42
Cap. IV. Bioururile electorale județene	45
Cap. V. Secțiunile de votare	46
Cap. VI. Operațiunile electorale.	
§ 1. Declarațiunile de candidatură	49
§ 2. Buletinele de vot	55
§ 3. Pregătirea operațiunilor de votare și măsuri de poliție	58
§ 4. Votul și procedura votării	60
§ 5. Centralizarea rezultatelor. Repartiția mandatorilor. Proclamarea aleșilor	65
Cap. VII. Penalități	70
Cap. VIII. Dispozițiuni finale	72
Formulare	77—86